

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Naratologická analýza pohádkových struktur seriálu Once Upon a Time

Bakalářská diplomová práce

Studijní program: Teorie a dějiny dramatických umění

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Korda, Ph.D.

Autorka práce: Lenka Petřlová

OLOMOUC 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne

Podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Jakubu Kordovi, Ph.D. za odborné vedení práce, Jakubu Ehrenbergerovi za pomoc s překlady a Monice Petřové za korekturu.

Obsah

1.	ÚVOD	5
2.	TEORETICKÁ ČÁST	6
2.1	Metodologie	6
2.2	Literatura a prameny	10
3.	ANALYTICKÁ ČÁST	11
3.1	Pozadí vzniku seriálu	11
3.2	Výstavba postav seriálu <i>Once Upon a Time</i>	14
3.3	Narušení klasických pohádkových konvencí	19
3.4	Aluze na kreslené pohádky z produkce Walta Disneyho	22
3.5	Forma syžetu	24
3.6	Čas v seriálu	28
3.7	Motiv otráveného jablka	30
4.	ZÁVĚR.....	31
5.	ANOTACE	34
6.	SUMMARY.....	34
7.	OBRAZOVÁ PŘÍLOHA Č. 1	35
8.	OBRAZOVÁ PŘÍLOHA Č. 2	43
9.	LITERATURA A PRAMENY	45
9.1	Prameny	45
9.1.1	Písemné prameny	45
9.1.2	Audiovizuální prameny	47
9.1.3	Internetové zdroje	47
9.2	Literatura.....	48

1. ÚVOD

Cílem mé bakalářské práce je analyzovat fantasy seriál *Once Upon a Time*¹ a především jeho narativní strukturu. Zaměřovat se budu na tradici klasických pohádkových a mytologických příběhů, jak je diváci znají díky sběratelské činnosti bratří Grimmů, a jejich účelovou modifikaci pro tento seriál. Vzhledem k občasně inspiraci seriálu pohádkovými adaptacemi z produkce Walta Disneyho, kterou jsem objevila až při vzniku této práce, věnuji prostor i odkazům na tyto filmy. Kromě narace se budu zabývat i okolnostmi vzniku seriálu, složitou narativní formou, kterou je seriál vyprávěn, narativním časem a analýzou postav.

Jelikož byl seriál v době vzniku této práce stanicí ABC vysílán teprve rok, budu reflektovat pouze první sezonu. S originálním názvem pracuji z toho důvodu, že v době vzniku této práce ještě nebylo v České republice plánované uvedení a seriál český distribuční název neměl. Na Slovensku jej v roce 2012 s diváckým úspěchem² uvedla televize JOJ pod názvem *Kde bolo, tam bolo*.

Seriál pochází z pera scénaristického dua Edwarda Kitsise a Adama Horowitze, kteří se už dříve proslavili například seriálem *Ztraceni*³ či filmem *Tron: Legacy 3D*⁴. Horowitz myšlenku vzniku *Once Upon a Time* popisuje jako „pokus vyhnout se pouhému převyprávění pohádkového příběhu, a naopak najít nové skutečnosti o postavách, které všichni známe“⁵. Tvůrci nás tak nechávají nahlédnout do útrob pohádkového světa, ve kterém díky soustavnému porušování zaběhnutých pohádkových konvencí jednání postav překračuje divákovu očekávání. Mým úkolem je tedy pokusit se o „rozmotání“ tohoto síťového narativu za účelem určení motivací jednotlivých protagonistů a nalezení jejich předloh v klasických pohádkových příbězích.

¹ *Once Upon a Time* (USA, 2011- ?).

² Premiérový díl ve sledovanosti dvakrát předčil nabídku konkurence (zdroj: JOJ [online], [cit. 3. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.joj.sk/kde-bolo-tam-bolo/kde-bolo-tam-bolo-novinky/kde-bolo-tam-bolo-v-piatok-dominovalo.html>](http://www.joj.sk/kde-bolo-tam-bolo/kde-bolo-tam-bolo-novinky/kde-bolo-tam-bolo-v-piatok-dominovalo.html)).

³ *Ztraceni* (Lost, USA, 2004 - 2010).

⁴ *Tron: Legacy 3D* (Tron: Legacy, rež. Joseph Kosinski, USA, 2010).

⁵ KEILY, Karl. 2011. *NYCC | Once Upon a Time Pilot Screening and Panel* [online]. [cit. 25. 2. 2013]. Dostupné z [www: <http://spinoff.comicbookresources.com/2011/10/15/nycc-once-upon-a-time-pilot-screening-and-panel/>](http://spinoff.comicbookresources.com/2011/10/15/nycc-once-upon-a-time-pilot-screening-and-panel/).

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Metodologie

Metodologicky se bude práce opírat o neoformalistickou analýzu. Tu definovala Kristin Thompsonová ve své studii *Neoformalistická analýza: jeden přístup, mnoho metod*⁶ a společně s Davidem Bordwellem ji aplikuje v knize *Umění filmu - Úvod do studia formy a stylu*⁷. Neoformalistická analýza vychází z předpokladu, že „úkolem kritika je, přinejmenším alespoň částečně, zdůrazňovat poutavé aspekty filmů. (...) Následný rozbor může potom upozornit na další, méně nápadné podněty a vzorce v díle - věci, které příležitostní diváci mohou shledat jako zajímavé, ale které nejsou schopni sami najít“⁸.

Tento analytický přístup se pro mé téma ukázal být dobrým metodologickým východiskem, a tudíž věřím, že jejich metodu a terminologii mohu aplikovat na seriálovou formu, přestože se v rámci svých publikací autoři zaměřují především na filmy. Zásadní proměny v klasických, až notoricky známých příbězích, totiž za poutavé považují. Thompsonová ve svém článku poukazuje i na to, že „divák se nemůže filmem zabývat jinak, než s užitím diváckých schopností, které získal při setkáních s jinými uměleckými díly a v každodenní zkušenosti“⁹. Proto se v rámci analýzy zaměřím na užití prostředky, funkce a motivace¹⁰ podle toho, jak je popisuje právě Thompsonová.

⁶ THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminate*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.

⁷ BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6.

⁸ THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminate*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ *Prostředek* je jakýkoliv jednoduchý prvek či jakákoliv struktura, která v uměleckém díle hraje roli - pohyb kamery, rámcová povídka, opakované slovo, kostým, téma atd. *Funkce* je cíl, kterému slouží všechny přítomné prostředky. Funkce je rozhodující pro pochopení jedinečných kvalit daného uměleckého díla, neboť zatímco mnohá umělecká díla mohou užívat stejného prostředku, funkce tohoto prostředku může být v každém díle jiná. *Motivace* je důvodem, který dílo poskytuje pro přítomnost jakéhokoliv konkrétního prostředku. (...) Motivace tedy funguje jako interakce mezi strukturami díla a aktivitou diváka. (THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminate*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.). Motivacemi postav se zabývá i Propp, který navíc dodává, že náleží k nejnestálejším a nejproměnlivějším prvkům pohádky,(...) a že pohádce vůbec nejsou vlastní slovně vyjádřené motivace. (PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 67-68).

Pracovat budu i s jejími pojmy význam, ozvláštnění či schéma¹¹. A jelikož se neoformalismus nezabývá jen tím, jak jsou umělecká díla vystavěna, ale i tím, jakým způsobem vyvolávají reakci obecnosti¹², zmíním se o recenzích a přijetí publikem.

Okrajově potom využiji i metodologii Seymoura Chatmana, kterou popisuje ve své knize *Příběh a diskurs*¹³. Chatman vychází ze strukturalistické teorie narativu, která tvrdí, že každý narativ má dvě části, a to právě příběh a diskurs¹⁴. Každou z těchto částí se potom podrobně zabývá vždy ve dvou kapitolách své knihy, přičemž terminologii dokládá především na příkladech z literatury. Pro upřednostnění terminologie Bordwella a Thompsonové jsem se rozhodla z toho důvodu, že jde o modernější přístup, který bere v potaz audiovizuální tvorbu a literaturou se téměř nezabývá. Na Chatmana se tedy budu odkazovat pouze v souvislosti s uspořádáním událostí příběhu a s významy, které umístění určitých existencí v narativu vyvolává.

Při charakterizování seriálové podstaty seriálu *Once upon a time* se budu odkazovat na knihu *Narrative Strategies in Television Series* autorky Gaby Allrath a Marion Gymnich. Pro téma této práce jsou podstatné především termíny z úvodu (*Introduction: Towards a Narratology of TV Series*) a první kapitoly (*Beyond realism: Authentifying and Subjectifying Narrative Strategies*). Autorky v nich poukazují na rozdíl mezi televizním seriálem a ostatními narativními formami - seriál je totiž ze své podstaty pokračující narativ, který má spoustu formálních charakteristik. Chybí mu definitivní zakončení, vyskytují se v něm cliff-hangery¹⁵ a jen minimálně objasňuje

¹¹ Význam není konečným výsledkem uměleckého díla, ale jednou z jeho formálních komponent. Umělec buduje dílo mimo jiné z významů. Význam je zde chápán jako systém klíčů k denotacím a konotacím díla. *Ozvláštnění* je obecným neoformalistickým termínem pro základní účel umění v našem životě. Účel sám o sobě zůstává v průběhu historie konzistentní, ale neustálá potřeba vyhybat se zautomatizování také vysvětluje, proč se umělecká díla mění ve vztahu ke svému historickému kontextu a proč je možno ozvláštnění dosahovat nekonečným množstvím způsobů. *Schéma* nám poskytují jiná umělecká díla, každodenní život, filmová teorie a kritika. Jsou to naučené mentální vzorce, jimiž prověřujeme jednotlivé prostředky a situace ve filmech. (THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminate*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.).

¹² Tamtéž.

¹³ CHATMAN, Seymour. *Příběh a diskurs*. 1. vyd. Brno : Host, 2008, 328 s. ISBN: 978-80-7294-260-2.

¹⁴ *Příběh* je obsah neboli řetězec událostí (jednání a dění) spolu s tím, co lze nazývat existenty (postavy, prvky prostředí). *Diskurs* je výraz neboli prostředek, jímž se obsah vyjadřuje. (CHATMAN, Seymour. *Příběh a diskurs*. 1. vyd. Brno : Host, 2008, 328 s. ISBN: 978-80-7294-260-2, s. 18).

¹⁵ *Cliff-hanger* označuje situaci, kdy vyprávění strategicky oddaluje závěr. (NDALIANIS, Angela. Television and the Neo-Baroque. In HAMMOND, Michael – MAZDON, Lucy (ed.). *The Contemporary Television Series*. 1st edition. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2005. s. 83–101. ISBN 0-7486-1901-1).

události¹⁶. Autorky zde představují i další faktor ovlivňující diváckou recepci, totiž znalost předchozích epizod seriálu¹⁷, což je předpoklad, bez kterého by naratologickou analýzu seriálu zcela jistě nebylo možno provést.

Dodatkovým zdrojem pojmů pro mě bude *Mysl a příběh ve filmové fikci* Kataríny Mišíkové. Kniha se sice více než vyprávěním zabývá tím, jak divák sledovaný materiál vnímá, a poukazuje na to, že „v procesu percepce sehrávají důležitou roli i diváckovy sklony, zkušenosti, návyky a očekávání“¹⁸. Velký prostor je zde věnovaný kognitivistickým přístupům k teorii narace. Pozitivum ale spočívá v množství odkazů na literaturu dalších autorů. Většinou jde sice taktéž o psychology či sociology, ale najdeme zde i zmínky o Bordwellovi, Chatmanovi a Thompsonové. Zejména v kapitole *O jedné z cest mysli a příběhu: Poetika narace u Davida Bordwella* se mimo jiné zabývá fabulí, syžetem a flashbackem¹⁹, což jsou pojmy pro tuto práci podstatné.

V neposlední řadě potom budu vycházet i z úvah o pohádce Vladimira Jakovleviče Proppa, jak je popisuje v publikaci *Morfologie pohádky a jiné studie*²⁰. Sám Propp v úvodu knihy upozorňuje na to, že se ve své práci zabývá kouzelnými pohádkami, které chce na základě jejich syžetů porovnávat²¹. Výsledkem je morfologie, tj. „popis pohádky podle jejich součástí a podle vztahů součástí k sobě navzájem a k celku“²². Postup uplatněný při naratologické analýze bude v této práci sice jiný, ale

¹⁶ ALLRATH, Gaby – GYMNICH, Marion. *Narrative Strategies in Television Series*. 1. ed. London : Palgrave MacMillan, 2005, 234 p. ISBN-13: 978-1-4039-9605-3, s. 3.

¹⁷ Tamtéž, s. 9.

¹⁸ MIŠÍKOVÁ, Katarína. *Mysl a příběh ve filmové fikci*. 1. vyd. Praha : Akademie múzických umění v Praze, 2009, 270 s. ISBN: 978-80-7331-126-1, s. 120.

¹⁹ *Fabule čili příběh* je imaginární konstrukt, který si divák vytváří v procesu narativního (po)rozumění. Fabule představuje události jako chronologický a kauzální řetězec s určitým trváním, probíhající v určitém prostorovém rámci. Je to vzorec, který divák z filmu konstruuje pomocí utváření a ověřování hypotéz a s uplatněním prototypových schémat při rozpoznávání protagonistů, objektů a místa děje. *Syžet* neboli *zápletka (plot)* je uspořádáním a prezentováním událostí fabule v časových, prostorových a kauzálních vztazích, v jakých se vyskytují v konkrétním díle. Syžet zahrnuje všechny přímo prezentované vizuální a auditivní události. (...) Syžet určuje, jaké informace o fabuli divákovi zpřístupnit, v jakém pořadí a hustotě a jak je kombinovat. *Flashback* je vsouvání minulosti do současné pasáže. (MIŠÍKOVÁ, Katarína. *Mysl a příběh ve filmové fikci*. 1. vyd. Praha : Akademie múzických umění v Praze, 2009, 270 s. ISBN: 978-80-7331-126-1, s. 194).

²⁰ PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1.

²¹ Tamtéž, s. 26.

²² Tamtéž, s. 26.

uplatnění v ní nalezne například jeho zkoumání atributů jednajících osob²³. Propp se ve své studii zabývá také funkcí jednajících osob, již rozumí „*akci jednající osoby, vymezenou z hlediska jejího významu pro rozvíjení děje*“²⁴. Ale stejně jako v případě terminologie Seymoura Chatmana, i před Proppem upřednostním obecnější rovinu, ve které s pojmem funkce pracuje Thompsonová ve své studii *Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod*. Thompsonové pojetí funkce (viz výše) se zdá být pro účel naratologické analýzy flexibilnější. Z Proppova pojetí proto převezmu pouze rozdělení funkcí jednajících osob, díky kterým vymezuje sedm jednajících postav²⁵. A nakonec se pokusím vyvrátit Proppovo tvrzení, že „*veškeré vnější vlivy pohádku mění a někdy i rozkládají, přičemž jakmile vykročíme za hranici absolutně původní pohádky, nastávají komplikace*“²⁶. Narativ mnou analyzovaného seriálu je totiž na soustavném překračování této hranice postavený, a i přes to je v něm podoba původních pohádek identifikovatelná a srozumitelná.

V následujících kapitolách své práce budu vycházet z premisy Viktora Šklovského (na kterého se ostatně odvolává sama Thompsonová²⁷), že „*cílem formalistické metody, nebo alespoň jedním z jejích cílů, není vysvětlovat dílo, ale přitáhnout k němu pozornost, obnovit onu „orientaci na formu“, která je charakteristická pro umělecké dílo*“²⁸. Thompsonová dále dodává, že „*neoformalistický analytik tak může povzbudit diváka, aby vnímal film aktivnějším způsobem, než jaký si film na první pohled žádá*“²⁹. Proto se i já budu snažit postupovat věcně a srozumitelně tak, abych se pomocí výše uvedených odborných termínů pokusila případné čtenáře se seriálem *Once Upon a Time* nejen seznámit, ale poskytnout jim i nový náhled na něj.

²³ Pod pojmem *atributy* rozumíme souhrn všech vnějších vlastností postavy: jejich věk, pohlaví, stav, zevnějšek, jeho zvláštnosti atd. (...) Zkoumání atributů postav vytváří pouze následující tři základní rubriky: zevnějšek a pojmenování, zvláštnosti vstupu do děje, obydlí. (PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 77).

²⁴ PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 26-27.

²⁵ Škūdce, dárce, pomocník, carova dcera a její otec, odesílatel, hrdina, nepravý hrdina. (PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 70-71).

²⁶ PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 88.

²⁷ THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminace*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.

²⁸ ŠKLOVSKIJ, Viktor. *Pushkin and Sterne: Eugene Onegin*. (cit. v THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminace*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.

²⁹ THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminace*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.).

2.2 Literatura a prameny

Metodologickou literaturou se v této kapitole již zabývat nebudu, jelikož její charakteristiku v kapitole *Metodologie* považuji za dostačující. Vzhledem k tomu, že u nás dostupná literatura zabývající se žánrem fantasy (*Fantasm and Fiction on Textual Envisioning*³⁰, *Alternative Worlds in Fantasy Fiction*³¹, *Možné světy fantastiky*³²) na téma nahlíží převážně z hlediska vztahů těchto žánrů k literatuře, nepovažují jejich obsah za přínosný pro téma této práce. Naopak podnětnou knihou se pro mě ukázala být *Pohádka... ...a divadlo*³³ Luděka Richtera, a především jeho úvahy o převoditelnosti pohádky do jiných uměleckých forem.

Vzhledem k poměrné novosti mnou vybraného seriálu neexistuje téměř žádná knižně vydaná literatura zabývající se primárně seriálem *Once Upon a Time*. Pouze v rámci merchandisingu vyšla v roce 2011 kniha *Once Upon a Time: A Collection of Classic Fairy Tales*³⁴, která obsahuje třicet klasických pohádkových příběhů bratří Grimmů s předmluvou seriálových tvůrců³⁵. V ní se Kitsis s Horowitzem zabývají převážně pocity, které v nich pohádky vyvolávají už od dětství³⁶ a vysvětlují, proč se rozhodli k variování právě klasických příběhů.

Původní podobu klasických pohádkových příběhů bratří Grimmů jsem čerpala z knih *Německé pohádky*³⁷ a *Pohádky bratří Grimmů*³⁸. V předmluvě *Německých pohádek* Jaromír Jech konstatuje, že „vzhledem k metodě zápisu a úprav pohádkových

³⁰ SCHWENGER, Petr. *Fantasm and Fiction on Textual Envisioning*. Stanford : Stanford University Press, 1999, 176 p. ISBN 0-8047-3472-0.

³¹ HUNT, Peter – LENZ, Millicent. *Alternative Worlds in Fantasy Fiction*. London : Continuum, 2001, 174 p. ISBN 0-8264-4937-9.

³² TRAILLOVÁ, Nancy. *Možné světy fantastiky*. Praha : Nakladatelství Academia, 2011. 232 s. ISBN 978-80-200-1908-0.

³³ RICHTER, Luděk. *Pohádka... ...a divadlo*. Praha : Dobré divadlo dětem, 2004. 96 s. ISBN 80-902975-2-8.

³⁴ GRIMM, Jacob – GRIMM, Wilhelm GRIMM. *Once Upon a Time: A Collection Of Classic Fairy Tales*. New York : Hyperion, 2011, 257 p. ISBN 14-013-2463-0.

³⁵ ABC [online], [cit. 21. 3. 2013], dostupné z [www: < http://beta.abc.go.com/shows/once-upon-a-time/the-book >](http://beta.abc.go.com/shows/once-upon-a-time/the-book).

³⁶ „Pohádka pro nás znamená schopnost doufat, že se váš život zlepší.“ (GRIMM, Jacob – GRIMM, Wilhelm GRIMM. *Once Upon a Time: A Collection Of Classic Fairy Tales*. New York : Hyperion, 2011, 257 p. ISBN 14-013-2463-0., p.10).

³⁷ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s.

³⁸ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8.

textů jsou pohádky bratří Grimmů skutečně první sbírkou relativně přesných záznamů³⁹. Jsem si vědoma faktu, že bratři Grimmové byli pouze sběrateli lidové slovesnosti, ale cílem této práce není dohledat původ pohádek v seriálu obsažených. K dosažení cílu této práce je proto podoba pohádek v záznamu bratří Grimmů dostačující. To samé se týká i podoby mytologických příběhů v knize *Staré řecké báje a pověsti*⁴⁰ Eduarda Petišky.

Důležitým zdrojem informací nejen o vzniku seriálu pro mě byly především internetově publikované rozhovory s tvůrci. I při hledání faktických údajů týkajících se seriálu *Once Upon a Time* jsem použila relevantních zahraničních internetových zdrojů⁴¹. Ty existují převážně v anglickém jazyce, citace jsou proto uvedeny v mém vlastním překladu. Stejně tak pracuji i s úryvky pocházejícími přímo ze seriálu. Pokud to považuji za důležité⁴², originální znění ponechávám v poznámkovém aparátu.

Kromě několika málo fanouškovských stránek⁴³ se seriálem české webové portály téměř nezabývají, což souvisí zřejmě s faktem, že v České republice seriál zatím uveden nebyl. Ty existující potom čerpají zejména ze zahraničních internetových zdrojů, jde tedy většinou o selektované informace, takže se jejich použití se pro potřeby této práce zdá irelevantní.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 Pozadí vzniku seriálu

V posledních letech filmoví tvůrci často zahrnují diváky adaptacemi klasických pohádkových příběhů, které se pro ně ukazují být zdrojem potenciálně nevyčerpatelné inspirace. Skvěle se to dá doložit na příkladu *Sněhurky*, kterou mohli diváci v českých kinech zhlédnout během jednoho roku minimálně ve třech variantách. V dubnu 2012 to

³⁹ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 16.

⁴⁰ PETIŠKA, Eduard. *Staré řecké báje a pověsti*. Praha : Ottovo nakladatelství, 2010. 191 s. ISBN 978-80-7360-489-9.

⁴¹ Především weby <<http://spinoff.comicbookresources.com>> a <<http://tvline.com>>.

⁴² To v případě mnohovýznamovosti překládaného výrazu.

⁴³ Například web příznivců seriálu *OnceUponaTime.sff* [online], [cit. 2. 4. 2013], dostupné z [www: <http://www.onceuponatime.sff.cz/>](http://www.onceuponatime.sff.cz/), nebo web zabývající se seriály *Edna* [online], [cit. 2. 4. 2013], dostupné z [www: <http://www.edna.cz/once-upon-a-time/>](http://www.edna.cz/once-upon-a-time/).

byla *Sněhurka*⁴⁴, v květnu 2012 *Sněhurka a lovec*⁴⁵ a v únoru 2013 *Sněhurka: Jiný příběh*⁴⁶. V roce 2013 se k tomu přidala ještě hororová verze pohádky *Jeníček a Mařenka* pod názvem *Jeníček a Mařenka: Lovci čarodějnic*⁴⁷. Nové verze se ve stejném období dočkal i *Čaroděj ze země Oz* ve filmu *Mocný vládce Oz*⁴⁸. V roce 2014 potom diváky čeká nejenom pokračování divácky úspěšné⁴⁹ *Sněhurky a lovce – Sněhurka a lovec 2*⁵⁰, ale i adaptace *Šípkové Růženky* s názvem *Maleficent*⁵¹.

Když ale v roce 2004⁵² přišli Adam Horowitz a Edward Kitsis s myšlenkou týkající se seriálu, který by byl inspirovaný klasickými pohádkovými příběhy, televizní stanice jejich nabídky odmítaly⁵³. Scénáristé tedy své nápady odložili stranou a začali pracovat na dnes již kultovním seriálu *Ztraceni*⁵⁴, který stanice ABC vysílala v letech 2004-2010⁵⁵. Jak sám Kitsis říká, právě práce na tomto seriálu – a to především práce pod vedením Damona Lindeloffa a Carltona Cusea – jejich pohled na vyprávění příběhů změnila⁵⁶. Rozhodli se proto, že se *Once Upon a Time* stane seriálem především o postavách, kde děj bude sekundární záležitostí⁵⁷.

⁴⁴ *Sněhurka* (Mirror, Mirror, rež. Tarsem Singh, USA, 2012).

⁴⁵ *Sněhurka a lovec* (Snow White and the Huntsman, rež. Rupert Sanders, USA, 2012).

⁴⁶ *Sněhurka: Jiný příběh* (Blancanieves, rež. Pablo Berger, Španělsko, 2012).

⁴⁷ *Jeníček a Mařenka: Lovci čarodějnic* (Hansel and Gretel: Witch Hunters, Tommy Wirkola, USA/Německo, 2013).

⁴⁸ *Mocný vládce Oz* (Oz: The Great and Powerful, Sam Raimi, USA, 2013).

⁴⁹ Po prvním týdnu v českých kinech film obsadil třetí příčku v žebříčku návštěvnosti. (Zdroj: *Filmy* [online], [cit. 8. 3. 2013], dostupné z [www: <http://filmy.cz/statistiky/navstevnost/tyden/2012-05-31>](http://filmy.cz/statistiky/navstevnost/tyden/2012-05-31)).

⁵⁰ GALLAGHER, Brian. 2012. *Kristen Stewart Returns for Snow White and the huntsman 2; Director Rupert Sanders Is Out!* [online]. [cit. 8. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://www.movieweb.com/news/kristen-stewart-returns-for-snow-white-and-the-huntsman-2-director-rupert-sanders-is-out>](http://www.movieweb.com/news/kristen-stewart-returns-for-snow-white-and-the-huntsman-2-director-rupert-sanders-is-out).

⁵¹ *Filmmusicreporter* [online], [cit. 8. 3. 2013], dostupné z [www: <http://filmmusicreporter.com/2012/10/26/james-newton-howard-to-score-disneys-maleficent/>](http://filmmusicreporter.com/2012/10/26/james-newton-howard-to-score-disneys-maleficent/).

⁵² LEVINE, Stuart. 2010. *EXCLUSIVE: 'Lost' exec producers Horowitz, Kitsis sell pilot to ABC*. [online]. [cit. 17. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://weblogs.variety.com/on_the_air/2010/10/exclusive-lost-exec-producers-horowitz-kitsis-sell-pilot-to-abc.html>](http://weblogs.variety.com/on_the_air/2010/10/exclusive-lost-exec-producers-horowitz-kitsis-sell-pilot-to-abc.html).

⁵³ CAMPBELL, Josie. 2011. *Lost's Kitsis, Horowitz Start At The Beginning With Once Upon a Time* [online]. [cit. 13. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://spinoff.comicbookresources.com/2011/08/25/lost-kitsis-and-horowitz-start-at-the-beginning-with-once-upon-a-time/>](http://spinoff.comicbookresources.com/2011/08/25/lost-kitsis-and-horowitz-start-at-the-beginning-with-once-upon-a-time/).

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ *IMDB* [online], [cit. 13. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.imdb.com/title/tt0411008/?ref_=sr_1>](http://www.imdb.com/title/tt0411008/?ref_=sr_1).

⁵⁶ CAMPBELL, Josie. 2011. *Lost's Kitsis, Horowitz Start At The Beginning With Once Upon a Time* [online]. [cit. 13. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://spinoff.comicbookresources.com/2011/08/25/lost-kitsis-and-horowitz-start-at-the-beginning-with-once-upon-a-time/>](http://spinoff.comicbookresources.com/2011/08/25/lost-kitsis-and-horowitz-start-at-the-beginning-with-once-upon-a-time/).

⁵⁷ PHEGLEY, Kiel. 2011. *Once Upon a Time Creators Talk Willingham, Lindelof and Icons* [online]. [cit. 17. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://spinoff.comicbookresources.com/2011/12/16/kitsis-horowitz-talk-willingham-once-upon-a-time/>](http://spinoff.comicbookresources.com/2011/12/16/kitsis-horowitz-talk-willingham-once-upon-a-time/).

V říjnu 2010 zveřejnil na webu weblogs.variety.com Stuart Levine informaci o tom, že Horowitz s Kitsisem prodali pilotní díl svého nového seriálu stanici ABC⁵⁸. O rok později, v říjnu 2011, potom došlo k premiérovému odvysílání tohoto dílu⁵⁹, který v Americe sledovalo 12,9 milionů diváků⁶⁰. Stal se tak nejsledovanějším nesportovním pořadem toho večera⁶¹, přičemž *Once Upon a Time* kritici ohodnotili jako nejslibnější z premiérových pořadů podzimu 2011⁶².

Seriál si získal velkou diváckou oblibu, jeho hodnocení na webu *Internet Movie Database* (imdb.com) bylo v březnu roku 2013 8,2 bodů z 10 možných⁶³. Na *Česko-Slovenské filmové databázi* (csfd.cz) ho 4 001 diváků ohodnotilo v průměru 81 %, čímž se stal 235. nejlepším seriálem. Uživatelé csfd.cz ho navíc zvolili také 82. nejoblíbenějším seriálem⁶⁴. O úspěchu se dá mluvit také z toho důvodu, že v hodnocení daleko překonal fantasy seriál *Grimm*⁶⁵. Ten je taktéž inspirovaný tvorbou bratří Grimmů a konkurenční stanice NBC ho začala vysílat ve stejném roce⁶⁶. Navíc na rozdíl od *Once Upon a Time* už v České republice uveden byl, a to televizní stanicí Prima Cool v roce 2012⁶⁷. I přes to ho na csfd.cz ohodnotilo pouze 1 794 uživatelů s výsledným průměrem 64 %⁶⁸.

⁵⁸ LEVINE, Stuart. 2010. EXCLUSIVE: 'Lost' exec producers Horowitz, Kitsis sell pilot to ABC. [online]. [cit. 17. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://weblogs.variety.com/on_the_air/2010/10/exclusive-lost-exec-producers-horowitz-kitsis-sell-pilot-to-abc.html>](http://weblogs.variety.com/on_the_air/2010/10/exclusive-lost-exec-producers-horowitz-kitsis-sell-pilot-to-abc.html).

⁵⁹ DOWLING, Christina – SANTOS, Kristin Dos. 2011. *Five Fall Shows We Love: Once Upon a Time Is Magic. Period.* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://uk.eonline.com/news/260139/five-fall-shows-we-love-once-upon-a-time-is-magic-period#ixzz1WYRkZS5u>](http://uk.eonline.com/news/260139/five-fall-shows-we-love-once-upon-a-time-is-magic-period#ixzz1WYRkZS5u).

⁶⁰ GORMAN, Bill. 2011. *Sunday Final Ratings: 'Once Upon A Time' Adjusted Up + Final Ratings For World Series Game 4 & Saints/Colts* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://tvbythenumbers.zap2it.com/2011/10/25/sunday-final-ratings-once-upon-a-time-adjusted-up-final-ratings-for-world-series-game-4-saintscolts/108354/>](http://tvbythenumbers.zap2it.com/2011/10/25/sunday-final-ratings-once-upon-a-time-adjusted-up-final-ratings-for-world-series-game-4-saintscolts/108354/).

⁶¹ MITOVICH, Matt Webb. 2011. *Ratings: Once Upon a Time Enchants 12.8 Million Viewers, Tops All Non-Sports Programming* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://tvline.com/2011/10/24/ratings-once-upon-a-time-premiere/>](http://tvline.com/2011/10/24/ratings-once-upon-a-time-premiere/).

⁶² PENNINGTON, Gail. 2011. *A sneak peek at the fall TV season* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://www.stltoday.com/entertainment/television/gail-pennington/article_5094a078-95af-576b-b934-1cf3dec5e73f.html>](http://www.stltoday.com/entertainment/television/gail-pennington/article_5094a078-95af-576b-b934-1cf3dec5e73f.html).

⁶³ *IMDB* [online], [cit. 8. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.imdb.com/title/tt1843230/?ref_=sr_1>](http://www.imdb.com/title/tt1843230/?ref_=sr_1).

⁶⁴ *CSFD* [online], [cit. 22. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.csfd.cz/film/297535-once-upon-a-time/>](http://www.csfd.cz/film/297535-once-upon-a-time/).

⁶⁵ *Grimm* (Grimm, USA, 2011 - ?).

⁶⁶ *NBC* [online], [cit. 22. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.nbc.com/grimm/episode-guide/season-1/420302/2/16/newest/>](http://www.nbc.com/grimm/episode-guide/season-1/420302/2/16/newest/).

⁶⁷ *Cool.iprima* [online], [cit. 22. 3. 2013], dostupné z [www: <http://cool.iprima.cz/coolajda/v-pondeli-startuje-kruta-pohadkova-realita-grimm>](http://cool.iprima.cz/coolajda/v-pondeli-startuje-kruta-pohadkova-realita-grimm).

⁶⁸ *CSFD* [online], [cit. 22. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.csfd.cz/film/300301-grimm/>](http://www.csfd.cz/film/300301-grimm/).

Kvalitu seriálu potvrdilo i několik ocenění, které dostal během vysílání první série. Mimo jiné to byly ceny *TV Guide Awards* za nejoblíbenější nový seriál a nejoblíbenější zápornou postavu (Lana Parrilla za roli Zlé královny) roku 2012. Lana Parrilla získala i cenu *ALMA Award* jako nejoblíbenější televizní herečka v dramatu roku 2012. Za roli Henryho potom získal Jared Gilmore cenu *Young Artist Award* za nejlepší herecký výkon mladého herce v hlavní roli. Na cenu *Emmy* byl seriál v roce 2012 nominován ve třech kategoriích: nejlepší kostýmy, nejlepší make-up a vizuální efekty. Ani jednu z těchto nominací ale v cenu neproměnil⁶⁹.

Finální díl první série sledovalo v květnu 2012 9,7 milionů diváků⁷⁰. Ve stejném měsíci Adam Horowitz na sociální síti s radostí oznámil, že *Once Upon a Time* bylo oficiálně schváleno pro natáčení druhé série⁷¹.

3.2 Výstavba postav seriálu *Once Upon a Time*

V jednom rozhovoru Edward Kitsis pronesl, že děj je v seriálu sekundární záležitostí, protože *Once Upon a Time* je především o postavách⁷². Vzhledem ke snaze tvůrců obsáhnout co nejvíce pohádkových bytostí se tak v seriálu objevuje velké množství postav⁷³, jejichž správné zařazení se může zdát složité. Identifikaci zde komplikuje i fakt, že někteří protagonisté a všechny vedlejší postavy⁷⁴ si v seriálu zahráli dvojroli (děj se odehrává ve dvou rovinách: pohádkové a reálné, jak je budu

⁶⁹ *IMDB* [online], [cit. 8. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.imdb.com/title/tt1843230/awards?ref_=tt_awd>](http://www.imdb.com/title/tt1843230/awards?ref_=tt_awd).

⁷⁰ BIBEL, Sara. 2012. *Sunday Final Ratings: 'Once Upon A Time', 'Family Guy', 'Survivor' Adjusted Up; 'Survivor: Reunion', 'Dateline' Adjusted Down* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://tvbythenumbers.zap2it.com/2012/05/15/sunday-final-ratings-once-upon-a-time-family-guy-survivor-adjusted-up-survivor-reunion-dateline-adjusted-down/134077/>](http://tvbythenumbers.zap2it.com/2012/05/15/sunday-final-ratings-once-upon-a-time-family-guy-survivor-adjusted-up-survivor-reunion-dateline-adjusted-down/134077/).

⁷¹ MITOVICH, Matt Webb. 2012. *ABC Renews Once Upon a Time, Revenge, Grey's, Castle and Three Wednesday Comedies* [online]. [cit. 8. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://tvline.com/2012/05/10/renewals-abc-2012-fall-tv/>](http://tvline.com/2012/05/10/renewals-abc-2012-fall-tv/).

⁷² PHEGLEY, Kiel. 2011. *Once Upon a Time Creators Talk Willingham, Lindelof and Icons* [online]. [cit. 17. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://spinoff.comicbookresources.com/2011/12/16/kitsis-horowitz-talk-willingham-once-upon-a-time/>](http://spinoff.comicbookresources.com/2011/12/16/kitsis-horowitz-talk-willingham-once-upon-a-time/).

⁷³ Postavy jsou hlavními hybateli a nositeli různých kauzálních událostí vyprávění. (THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminace*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.).

⁷⁴ Za protagonisty seriálu považují postavy, které se objevují v každém dílu první série. Jako vedlejší postavy seriálu potom označují ty postavy, jejichž osudu byl věnován flashback alespoň v jednom dílu první série.

nazývat). Pokusím se tedy na několika příkladech⁷⁵ zrekonstruovat výstavbu postav z předlohy jejich tradičního pohádkového alter ega. Na paměti přitom budu mít tvrzení Kristin Thompsonové, že „*pro neoforalistu postavy nejsou skutečnými lidmi, ale kolekcí sémů, čili charakteristických rysů*“⁷⁶.

Bordwell s Thompsonovou také tvrdí, že „*o komplexní, životné nebo dobře propracované postavě obvykle hovoříme v případě, že disponuje několika různorodými vlastnostmi, přičemž některé si mohou odporovat nebo mohou převažovat nad jinými*“⁷⁷. A ztělesněním přesně takové rozporuplné postavy je Rumplcimprcampr, role napsaná na míru herci Robertu Carlylovi⁷⁸. Po celou dobu první série totiž není jasně stanoveno, zda jde o postavu do jisté míry kladnou či ryze zápornou. Pokud bychom se na něj pokusili aplikovat Proppovo rozdělení funkcí jednajících osob, odpovídal by okruh jeho jednání škůdci – to například v dílu devatenáctém, který reflektuje jeho jednání jako „*Temného*“⁷⁹. Na zobrazení v reálném světě by ale odpovídala i funkce dárců, například v díle dvaadvacátém, kdy Emmě poskytne meč k zabití draka, čili „*vybaví hrdinu kouzelným prostředkem*“⁸⁰.

Rumplcimprcampr je postavou ze stejnojmenné pohádky, Grimmové jej popisují jako „*hrbatého, ošklivého, s rohy, kopytem a ocasem*“⁸¹. Seriálová podoba zůstala tomuto původnímu popisu poměrně věrná, akorát rohy, kopyto a ocas zde Rumplcimprcampr nemá. Výraznými rysy jsou jeho delší vlnité vlasy, nazelenalá tvář a zkažené, žlutohnědé zuby. Analogií k nim je v reálném světě výrazný zlatý zub, který mu při mluvení v puse září.

⁷⁵ V této kapitole půjde především o variace postav z tvorby bratří Grimmů. Postavami inspirovanými filmy z produkce Walta Disneyho se zabývám v kapitole *Aluze na kreslené pohádky Walta Disneyho*.

⁷⁶ THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminace*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.

⁷⁷ BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6, s. 116

⁷⁸ KEILY, Karl. 2011. *NYCC | Once Upon a Time Pilot Screening and Panel* [online]. [cit. 25. 2. 2013]. Dostupné z www: <<http://spinoff.comicbookresources.com/2011/10/15/nycc-once-upon-a-time-pilot-screening-and-panel/>>.

⁷⁹ Jako „*Temný*“ je zde nazván ostatními postavami.

⁸⁰ PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 70.

⁸¹ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8. S. 105.

Typickým atributem je pro seriálového Rumplcimprcampra dlouhá smlouva, se kterou přichází pomocí kouzel vysvobodit nešťastníky z jejich utrpení. Poskytuje lektvary a kouzla, vždy ale chce něco na oplátku a jeho požadavek většinou v závěru přivede osoby, které se mu upsaly, do ještě většího utrpení. Tento paradox seriálu vysvětluje často vyřčenou větou „za všechna kouzla se platí“⁸². Mezi jeho zvláštní schopnosti patří mimo jiné předení zlaté příze ze slámy, což zřejmě motivovalo jeho identitu v reálném světě, kde se jmenuje pan Gold⁸³. V původní pohádce se mu díky této schopnosti podaří získat od mlynářovy dcery slovo, že pokud místo ní upřede zlatou přízi, dá mu ona své prvorozené dítě⁸⁴. V seriálu dochází k ozvláštňení tohoto faktu ve čtvrtém dílu, kdy si vyžádá prvorozené dítě Popelky za to, že ji kouzlem připraví na ples. Schopnost slovíčkaření, smlouvání a obchodování se pak v reálném světě promítá do jeho povolání – jde o právníka, který vlastní obchod se starožitnostmi a spoustu dalších pozemků a nemovitostí ve Storybrooku.

Další předlohu, jež se stala východiskem pro postavu seriálového Rumplcimprcampra, odhaluje díl dvanáctý. Ten reflektuje jeho soužití s Belle a zřejmě tak vychází z pohádky *Kráska a zvíře* francouzské autorky Gabrielle-Suzanne Barbot de Villeneuve⁸⁵. Už v prvních minutách dílu, když Rumplcimprcampr slíbí ochránit království za to, že mu Belle bude navždy sloužit, ohradí se král se slovy: „*Belle, prosím, nemůžeš jít s tímto zvířetem.*“. Tím je Rumplcimprcampr poprvé za zvíře označen, což se v dílu ještě několikrát zopakuje, a jasně se tak k postavě z tohoto klasického příběhu odkazuje.

Podle Proppa okruh jednání škůdce zahrnuje škůdcovství, boj nebo jiné formy zápasu s hrdinou a pronásledování⁸⁶. Typickým představitelem škůdce, který všechny tyto předpoklady splňuje, je tedy v seriálu Zlá královna, postava ztvárněná Lanou Parrillou. Zlou královnu, nevlastní matku Sněhurky, Grimmové popisují jako „*krásnou ženu, ale pyšnou a zpupnou, která nemůže snést pomyslení, že by někdo byl krásnější*

⁸² Z angl. „*All magic comes with a price*“. (*Once Upon a Time* (USA, 2011 - ?)).

⁸³ Anglicky gold = zlato.

⁸⁴ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8. S. 107.

⁸⁵ Tento pohádkový příběh existuje ve více zpracováních, ale Gabrielle-Suzanne Barbot de Villeneuve je považována za autorku první verze. (zdroj: WINDLING, Terri. 2007. *Beauty and the Beast* [online]. [cit. 31. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://www.endicott-studio.com/rdrm/forbewty.html>>).

⁸⁶ PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 70.

než ona“⁸⁷. I v seriálu jde o nevidaně pohlednou dámu, ačkoliv zájem o její vzhled není věc, ze které by primárně vycházela její zloba. To dokazuje i fakt, že v seriálu kouzelné zrcadlo používá především k tomu, aby sledovala své soky, nikoliv aby se ptala na svůj vzhled.

Adam Horowitz se v jednom rozhovoru přiznal, že „*inspirace k tvorbě seriálu vzešla z úvah o tom, proč se pohádkové postavy chovají tak, jak se chovají, především proč je Zlá královna tak zlá*“⁸⁸. V retrospektivách z jejího života se proto dozvídáme o tom, že ne vždy byla taková, a především o událostech, následkem kterých se zlou stala. To reflektuje především díl osmnáctý, který se zabývá jejím prvotním setkání se Sněhurkou. V rámci tohoto jediného dílu bychom tedy jednání Zlé královny mohli označit za okruh jednání pomocníka, jelikož Sněhurce zachrání život a dopomůže tak „*transfiguraci hrdiny*“⁸⁹. V její postavě tak dochází ke sloučení funkcí jednajících osob stejně jako v případě Rumplcimprcampra.

Analogií ke královskému postu je v reálném světě funkce starostky města Storybrooke⁹⁰, kterou zastává. Její jméno je zde Regina Mills⁹¹. Regina je její skutečné jméno i ve světě pohádkovém, ale oslovení Zlá královna je zde tak zažitě, že „civilním“ jménem už ji téměř nikdo neoslovuje. Pokud ano, stává se tak především v dílech jedenáct a osmnáct, které zobrazují události předcházející zabití krále a vyhnání Sněhurky.

Stejně jako Zlá královna je většina ženských postav v seriálu vyobrazena sebevědomě a neohroženě. V souvislosti s jejich tvorbou Kitsis hovoří o „*snaze vytvořit hrdinky, které navzdory pohádkovému základu nebudou pasivní princezny nebo*

⁸⁷ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 174.

⁸⁸ KEILY, Karl. 2011. *NYCC | Once Upon a Time Pilot Screening and Panel* [online]. [cit. 25. 2. 2013]. Dostupné z www: <<http://spinoff.comicbookresources.com/2011/10/15/nycc-once-upon-a-time-pilot-screening-and-panel/>>.

⁸⁹ PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 70.

⁹⁰ Název vznikl spojením anglických slov story (=příběh) a brook (= potok), tedy je zřejmě motivovaný množstvím příběhů z Henryho knihy.

⁹¹ Anglicky mill = mlýn. Jméno je zřejmě motivováno názvem města Storybrooke – v překladu jakýmsi „potokem příběhů“, ve kterém je Regina mlýnem, který tento potok pohání.

strádající paničky“⁹². Belle například svůj hrdinný odchod z domu vysvětluje ve dvanáctém dílu slovy: „Pro ženy v této zemi není mnoho příležitostí, aby ukázaly, co dokážou, aby viděly svět, byly hrdinkami.(...) Vždycky jsem chtěla být statečná. Řekla jsem si, že když udělám něco odvážného, statečnost se dostaví.“⁹³. Tvůrci tím tak odporují předpokladu tvorbě ženských postav ve světě fantasy, které jsou obvykle přehlížené, nebezpečné, nebo jsou to matky⁹⁴.

Jednu z nejvíce emancipovaných postav, Sněhurku, ztvárnila herečka Ginnifer Goodwin. Na rozdíl od verze bratří Grimmů, ve které bylo děvčátko sedm let, když ho jeho macecha poslala s lovcem do lesa⁹⁵, je seriálová Sněhurka dospělou ženou. V lese se z ní stane obstojná lovkyně, která je bystrá a dokáže se o sebe postarat. Vzhled popsaný bratry Grimmy jí ale tvůrci ponechali. „Běloučká jak sníh, červená jako krev, vlásky černé jako eben“⁹⁶ je odpovídající charakteristika vzhledu seriálové Sněhurky. Tmavé vlasy, bledý obličej a extrémně růžové tváře má i v reálném světě, ve kterém se jmenuje Mary Margaret Blanchard, což bylo zřejmě motivováno francouzským slovem blanche⁹⁷.

V reálném světě je pro ni typická láska k Davidovi, jež je analogií k bezmeznému zamilovanosti do Prince Krasně ve světě pohádkovém. V souvislosti s jejich vztahem se v seriálu mluví o „pravé lásce“, která často motivuje jejich jednání. Díky ní se například v dílu desátém Sněhurka vydává do hradu krále George, kde se ve vězení setkává s Rejpalem. Seznámení Sněhurky s trpaslíky zde tak není motivováno hledáním ubytování, jak je tomu v předloze⁹⁸, ale snahou o nalezení pravé lásky. Její důležitost se pak projeví především v dílu dvaadvacátém, když Sněhurku polibek z pravé lásky probudí ze smrtelného spánku.

⁹²CAMPBELL, Josie. 2011. *Lost's Kitsis, Horowitz Start At The Beginning With Once Upon a Time* [online]. [cit. 13. 3. 2013]. Dostupné z [www: <http://spinoff.comicbookresources.com/2011/08/25/lost-kitsis-and-horowitz-start-at-the-beginning-with-once-upon-a-time/>](http://spinoff.comicbookresources.com/2011/08/25/lost-kitsis-and-horowitz-start-at-the-beginning-with-once-upon-a-time/).

⁹³ *Once Upon a Time* (USA, 2011 - ?).

⁹⁴ HUNT, Peter – LENZ, Millicent. *Alternative Worlds in Fantasy Fiction*. London : Continuum, 2001, 174 p. ISBN 0-8264-4937-9, s. 3.

⁹⁵ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 174.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Francouzsky blanche = bledý.

⁹⁸ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 175.

Herec Josh Dallas v seriálu ztvárnil Jamese neboli Prince Krasoňe⁹⁹. Kult Prince Krasoňe souvisí více než s konkrétní pohádkou či postavou spíše se souborem vlastností, které by ideální pohádkový princ měl mít, a často je spojen se záchranou princezny. Za Prince Krasoňe ho označí Sněhurka v třetím dílu seriálu, který reflektuje jejich první setkání. Princ ji zde ale hned upozorňuje na fakt, že Krasoň není jméno, a že ve skutečnosti se jmenuje James. Původ této postavy lze tedy jen těžko dohledat, protože většina pohádkových příběhů svého „prince Krasoňe“ má, i když se tak třeba nejmenuje¹⁰⁰. Sami tvůrci seriálu se ale v rozhovoru svěřili, že za prvopočátek¹⁰¹ pohádek považují *Sněhurku*¹⁰². Budeme-li se tedy držet předpokladu, že základní pohádkou, ze které seriál vychází, je *Sněhurka* bratří Grimmů, můžeme za jeho předlohu považovat „*Královského syna*“, jak jej zde bratři Grimmové nazvali¹⁰³.

3.3 Narušení klasických pohádkových konvencí

„*Pocit naděje – že je možné překonat podmínky, v nichž se člověk narodil, nebo najít pravou lásku bez ohledu na to, jak obtížné se to může zdát – byl tou myšlenkou, na které jsme chtěli stavět, a tak se pohádky bratří Grimmů staly odrazovým můstkem pro náš seriál.*“ – Adam Kitsis, Edward Horowitz¹⁰⁴.

V této kapitole bych ráda uvedla několik příkladů modifikace klasických pohádkových příběhů pro seriál *Once Upon a Time*. Vladimír Jakovlevič Propp tvrdí, že „*veškeré vnější vlivy pohádku mění a někdy i rozkládají, přičemž jakmile vykročíme za*

⁹⁹ Z angl. „Prince Charming“ – doslovný překlad by zněl „okouzluující princ“, ale já jsem se rozhodla zvolit překlad Princ Krasoň pocházející z filmu *Shrek 2* (*Shrek 2*, rež. Conrad Vernon, Andrew Adamson, Kelly Asbury, USA, 2004). Tvůrci se v tomto filmu pokusili vytvořit právě takovou obecnou představu prince Krasoňe, jakou by měl představovat i James v seriálu *Once Upon a Time*.

¹⁰⁰ Např. v *Šípkové Růžence* princ Růženku probudí ze stoletého spánku polibkem na rty. (GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8. s. 76).

¹⁰¹ Z angl. „ground zero“.

¹⁰² RADISH, Christina. 2011. *Co-Creator/Executive Producer Adam Horowitz ONCE UPON A TIME Interview* [online]. [cit. 13. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://collider.com/adam-horowitz-once-upon-a-time-interview/121906/>>.

¹⁰³ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 178.

¹⁰⁴ GRIMM, Jacob – GRIMM, Wilhelm GRIMM. *Once Upon a Time: A Collection Of Classic Fairy Tales*. New York : Hyperion, 2011, 257 p. ISBN 14-013-2463-0., p. 10-11.

hranici absolutně původní pohádky, nastávají komplikace“¹⁰⁵. Kitsis s Horowitzem se ve výše uvedeném citátu přiznávají, že pohádky bratří Grimmů použili pouze jako „odrazový můstek“. Pro diváky znalé předlohy jsou ale původní pohádky v jejich interpretaci přesto jasně rozpoznatelné.

Abych navázala na tvrzení, že *Sněhurka* je základním kamenem seriálu, jako první příklad porušení klasických pohádkových konvencí uvedu počet trpaslíků, který v seriálu vystupuje. Na rozdíl od předlohy, kde je trpaslíků po celou dobu sedm¹⁰⁶, se v seriálu jejich kolektiv zpočátku skládá z trpaslíků osmi. Osmý, Skrejval, je ale záhy zabit, když se v dílu desátém pokusí Rejpala dostat z vězení. Další porušení konvencí se potom dostavuje v dílu čtrnáctém, který reflektuje pouze osud Rejpala jako samostatné osoby, nikoliv trpaslíků jako kolektivu. Dozvídáme se například, že seriálový Rejpal¹⁰⁷ se dříve jmenoval Snílek¹⁰⁸, přičemž Rejpala z něj udělala až souhra nešťastných událostí.

Seriálová Karkulka se nevydává lesem za babičkou na návštěvu a Babička zde není tak „slabá a nemocná“, jak ji Grimmové popisují¹⁰⁹. Naopak jde o velmi vitální starou dámu, u které Karkulka permanentně žije. Zásadní změnou v událostech týkajících se působení vlka je v seriálu však fakt, že sama Karkulka je nebezpečný vlkodlak, jak se dozvídáme v dílu patnáctém. Vlkodlaky řadí Nancy Traillová k nadpřirozeným bytostem vyskytujícím se v žánru fantasy¹¹⁰, jde tedy o určitý žánrový posun v jinak pohádkovém příběhu. Jednak dochází ke zmínění klasické fantasy pověry, podle které smrt vlkodlaka nastane po poranění stříbrným předmětem, ale zároveň tvůrci překračují i tyto zažitá mýty a vytváří si svoje vlastní. Karkulka například nenosí

¹⁰⁵ PROPP, Vladimír Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1, s. 88.

¹⁰⁶ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 173 – 179.

¹⁰⁷¹⁰⁷ Z angl. *Grumpy*. Do češtiny byl film *Sněhurka a sedm trpaslíků*, ze kterého toto pojmenování pochází, nadabován dvakrát, přičemž v každém verzi se *Grumpy* dočkal jiného překladu. Poprvé v roce 1938 jako *Rejpal*, podruhé v roce 1970 jako *Brumla*. (DANKOVÁ, Zdenka. 2012. *Výročí týdne: Heyrovský, ČEKA, Sněhurka a sedm trpaslíků* [online]. [cit. 9. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://www.velkaepocha.sk/2012121820493/Vyroci-tydne-Heyrovsky-CEKA-Snehurka-a-sedm-trpasliku.html>>).

¹⁰⁸ Z angl. „Dreamy“.

¹⁰⁹ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8. S. 46.

¹¹⁰ TRAILLOVÁ, Nancy. *Možné světy fantastiky*. Praha : Nakladatelství Academia, 2011. 232 s. ISBN 978-80-200-1908-0.

červený čepeček, jak uvádějí Grimmové¹¹¹, ale kouzelný červený plášť, který jí v transformaci ve vlka zabraňuje.

Další typ narušení se potom objevuje v dílu sedmnáctém, kde nám tvůrci dokazují, že pohádkový příběh lze poznat i bez jeho hlavní postavy. Konkrétně jde o Kraj divů, který zde na rozdíl od knižní předlohy *Alenka v kraji divů*¹¹² existuje i bez Alenky. K tomu, abychom jej poznali, nám zde totiž stačí postava Kloboučníka¹¹³. Zároveň jde o jediný díl seriálu, který se neodehrává pouze v linii pohádkové a reálné, ale představuje nám i novou rovinu – Kraj divů.

Že tvůrci počítají s notorickou známostí předlohy, dokazuje Kloboučnickova replika, kterou reaguje na to, když si Zlá královna v Kraji divů uždíbne kus houby: „Zešilela jsi? Víš, co tady jídlo dělá?“¹¹⁴. Aniž by se kdykoliv předtím jídlo z Kraje divů v seriálu objevilo, je divákovi jasné, že jde o odkaz na knihu *Alenka v kraji divů*. V té se Alenka po vypití záhadné tekutiny nejdříve zmenší, a poté po požití koláčku vyroste¹¹⁵.

Často se v seriálu setkáváme i s verzemi příběhů, které postrádají události obsažené v jejich předloze. Zatímco v knize *Pinocchiova dobrodružství*¹¹⁶ je únik Pinocchia a Geppetta ze žraločích útrob jednou z posledních událostí, o které se čtenář dozví, díl dvacátý jejich snahou o přežití na moři začíná. Několik prvních minut tohoto dílu je tedy jediný moment, ve kterém diváci vidí Pinocchia v pohádkovém světě jako dřevěnou loutku, téměř okamžitě je totiž proměněn na skutečného chlapce. O tom, jak se Geppetto dostal ke dřevu, ze kterého jej vyřezal, či o peripetiích, kterými si musel Pinocchio projít, než se stal chlapcem, se divák nedozví.

¹¹¹ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8. S. 46.

¹¹² CARROLL, Lewis. *Alenka v Kraji divů a za zrcadlem*. Praha : Nakladatelství Academia, 2010. 195 s. ISBN 978-80-200-1847-2.

¹¹³ Z angl. *Hatter* – do češtiny přeloženo ve dvou verzích. V překladu Jaroslava Císaře z roku 1931 jako *Kloboučník*. Manželé Skoumalovi se ve svém překladu z roku 1961 ale raději přiklonili ke jménu *Švec*. I přes to, že verze překladu, ze které jsem čerpala, pochází od manželů Skoumalových, rozhodla jsem se pro tuto postavu používat Císařovo pojmenování. To považuji v tomto případě za výstižnější, jelikož Kloboučnickovo působení v seriálu se z velké části týká výroby kouzelného klobouku. (*Svetovka* [online], [cit. 10. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.svetovka.cz/archiv/2008/05-2008-alenka.htm>](http://www.svetovka.cz/archiv/2008/05-2008-alenka.htm)).

¹¹⁴ *Once Upon a Time* (USA, 2011 - ?).

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ COLLODI, Carlo. *Pinocchiova dobrodružství*. 6. Vyd. Praha : Albatros, 2007. 176 s. ISBN 978-80-00-02005-1.

Poslední příklad narušení klasické konvence uvedu na mytologickém příběhu krále Midase, který se objevuje v dílu šestém. V klasické báji si Midas sám přeje, aby se vše, čeho se dotkne, proměnilo ve zlato. Když ale zjistí, že se nemůže najíst ani napít, svého prokletí se zbaví tím, že se okoupe v řece Pactolu¹¹⁷. Seriálový král Midas ale očividně na své prokletí „vyzrál“. Aniž by bylo objasněno proč, nosí na pravé ruce velkou kouzelnou rukavici. Že rukavice proměně věci ve zlato zabraňuje, se divák může dovtipit v momentě, kdy ji sluha Midasovi sundává, a on ho upozorní: „*opatrně, nezapomeň, co se stalo Frederickovi.*“. Kdo je Frederick, a že ho Midasův dotyk nechtěně proměnil ve zlatou sochu, se dozvídáme až v díle třináctém. Na rozdíl od předlohy, ve které se ve zlato proměnilo po doteku s ústy i víno¹¹⁸, má tedy seriálový Midas zřejmě schopnost proměňovat pouze věci, kterých se dotkne pravou rukou.

3.4 Aluze na kreslené pohádky z produkce Walta Disneyho

Verze klasických pohádkových příběhů pocházejících z produkce Walta Disneyho zbavily tyto klasické příběhy nepěkných, občas až nechutných částí, a obohatily je o velkou dávku infantililty. *Once Upon a Time* se zase do jisté míry snaží příběhům vrátit i ty brutálnější části, a alespoň v tomto ohledu se tak více přiblížit původní podobě pohádky. To dokazuje například scéna v patnáctém dílu, kdy jsou divákům bez příkrášlení ukázána těla, která zmasakroval vlkodlak. I přesto se ale v seriálu dají objevit jasné odkazy na Disneyho podobu pohádkového světa. Sám Horowitz se nechal slyšet, že *Sněhurka a sedm trpaslíků*¹¹⁹ byl první film, který viděl jako dítě, a představa dobra a zla ztělesněná Sněhurkou a Zlou královnou v něm už navždy zůstala¹²⁰. Pro lepší ilustraci jsem se rozhodla obohatit tuto kapitolu o obrazovou přílohu, nacházející se na konci práce.

¹¹⁷ PETIŠKA, Eduard. *Staré řecké báje a pověsti*. Praha : Ottovo nakladatelství, 2010. 191 s. ISBN 978-80-7360-489-9.

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ *Sněhurka a sedm trpaslíků* (Snow White and the Seven Dwarfs, rež. David Hand, USA, 1937). Jedná se o první americký celovečerní animovaný film, u diváků se těšil nevídaného úspěchu. (BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Dějiny filmu: přehled světové kinematografie*. Praha : AMU, 2007. 549 s. ISBN 978-807-1068-983, s. 244).

¹²⁰ ABC [online], [cit. 21. 3. 2013], dostupné z [www: < http://beta.abc.go.com/shows/once-upon-a-time/the-book >](http://beta.abc.go.com/shows/once-upon-a-time/the-book).

Aluze na kreslené pohádky z produkce Walta Disneyho jsou patrné například v kostýmech některých postav. Na prvním a druhém obrázku obrazové přílohy je viditelná podobnost šatů, které jsou ve čtvrtém dílu Rumpelcimpřem přičarovány Popelce, s šaty vykouzlenými Vílou Kmotřenkou ve filmu *Popelka* z roku 1950¹²¹. Ve velmi krátké pasáži dílu šestnáctého zase Sněhurka zametá v příbytku trpaslíků a má červenou mašli ve vlasech (třetí obrázek). Jak je možné vidět na obrázku čtvrtém, s mašlí stejné barvy se objevuje i ve *Sněhurce a sedmi trpaslících* Walta Disneyho.

Obrázek pátý zobrazuje Belle oblečenou do žlutých šatů v dílu dvanáctém. V tom samém dílu se později Belle objevuje v Rumpelcimpřemově příbytku oblečená do modré zástěry, která je zachycena na obrázku šestém. Ve filmu z produkce Walta Disneyho *Kráska a zvíře* z roku 1991¹²² se zase Belle zpočátku objevuje v modré zástěře vyobrazené na obrázku sedmém. Později v domě zvířete ale dostává šaty žluté, téměř totožné se šaty seriálovými (obrázek osmý). Jak lze vypožorovat z obrázků třináct a čtrnáct, vysoký límec na šatech Zlé královny byl zase zřejmě inspirován límcem, který má Zlá královna ve filmu *Sněhurka a sedm trpaslíků*.

Protože Geppetto neměl v kapse ani halíř, oblékl v knize *Pinocchiova dobrodružství*¹²³ Pinocchia do šatů z květovaného papíru, botičky mu udělal ze stromové kůry a čepičku z chlebové střídky¹²⁴. Seriálový Pinocchio je však oblečen do látkového oblečení, přičemž výraznější prvky jako motýlek a klobouk s peřím jsou velmi podobné těm, které stejný hrdina nosí ve filmu *Pinocchio* z roku 1940¹²⁵ (obrázky devět a deset).

Dalším podstatným atributem, který *Once Upon a Time* u některých postav přebírá, jsou jejich jména. V původní *Sněhurce* hovoří Grimmové o trpaslících pouze jako o *prvním, druhém, třetím...*¹²⁶, tudíž jména a specifické vlastnosti trpaslíků byly do seriálu převzaty až ze *Sněhurky a sedmi trpaslíků*. Stejně tak se u Grimmů nedozvíme

¹²¹ *Popelka* (Cinderella, rež. Hamilton Luske, Wilfred Jackson, Clyde Geronimi, USA, 1950).

¹²² *Kráska a zvíře* (Beauty and the Beast, rež. Gary Trousdale, Kirk Wise, USA, 1991).

¹²³ COLLODI, Carlo. *Pinocchiova dobrodružství*. 6. Vyd. Praha : Albatros, 2007. 176 s. ISBN 978-80-00-02005-1.

¹²⁴ Tamtéž, s. 32.

¹²⁵ *Pinocchio* (Pinocchio, rež. Hamilton Luske, Ben Sharpsteen, USA, 1940).

¹²⁶ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 175.

jméno zlé sudičky, jejíž kletba uspala Šípkovou Růženku¹²⁷. Jako Maleficent se objevila až v disneyovské adaptaci *Šípková Růženka*¹²⁸ z roku 1959.

Seriál přejímá i některé faktické prvky. Například schopnost Maleficent proměnit se v draka pochází až z filmové verze, přičemž do seriálu byla převzata celá kompozice scény prince bojujícího s drakem (obrazová příloha č. 9 a č. 10). Z filmu *Sněhurka a sedm trpaslíků* byl potom převzat fakt, že Sněhurka se v prvním dílu seriálu ze smrtelného spánku probudí po polibku z pravé lásky. V pohádce bratří Grimmů se totiž Sněhurka probudila v momentě, kdy „*princovi sluhové zakopli o keřík, rakev se zatřásla a Sněhurce vyskočilo z jícnu sousto otráveného jablka, které spolkla*“¹²⁹.

3.5 Forma syžetu

Konstrukce fabule v případě seriálu *Once Upon a Time* není jednoduchá, neboť se pořádek ve fabuli velmi liší od způsobu, jakým tyto události prezentuje syžet. Snahu o shrnutí komplikuje nejen narativní paralelismus¹³⁰, ale i velké množství postav, které v seriálu vystupuje. Jason Mittell se tímto jevem zabývá ve svém článku *Narrative Complexity in Contemporary American Television*¹³¹, kde tento alternativní způsob vyprávění nazývá narativní komplexitou. Seřazováním událostí mimo chronologický pořádek fabule tedy syžet nechává diváky vytvářet vlastní předpoklady, které jsou postupem času potvrzeny či vyvráceny. Seymour Chatman v této souvislosti uvádí, že

¹²⁷ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8. s. 72-77.

¹²⁸ *Šípková Růženka* (Sleeping Beauty, rež. Clyde Geronimi, USA, 1959).

¹²⁹ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 178.

¹³⁰ *Paralelismus* je proces, pomocí něhož film diváka zdůrazňováním podobných rysů podněcuje, aby mezi sebou porovnával dva nebo více rozličných prvků. (BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6, s. 100).

¹³¹ MITTEL, Jason. *Narrative Complexity in Contemporary American Television* [online]. [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z [www: <http://justtv.files.wordpress.com/2010/12/mittell-narrative-complexity.pdf>](http://justtv.files.wordpress.com/2010/12/mittell-narrative-complexity.pdf).

„diskurs může přeskupit události příběhu, jak se mu to hodí, za předpokladu, že jejich posloupnost lze i nadále rozeznat“¹³².

Seriál je už od počátku jak obsahem, tak formou stylizován do pohádkového vyprávění¹³³. Diváci jsou s tématem obeznámeni už v prologu pilotního dílu, když se na černém pozadí začne objevovat úvodní text: „Bylo nebylo, byl jeden kouzelný les plný pohádkových postav, které všichni známe. Nebo si alespoň myslíme, že je známe. Jednoho dne však zůstaly uvězněné na místě, kde se svých šťastných konců nedočkají. V našem světě. A takhle se to stalo...“¹³⁴, který evokuje začátek pohádkové knihy. Luděk Richter v rámci svého vymezení pohádky ono „bylo-nebylo“ označuje za jeden z prvků, kterými je zdůrazněna odtažitost pohádky od reality¹³⁵. V divákovi jsou tak hned zpočátku vzbuzena určitá žánrová očekávání, která jsou později částečně narušena.

Následuje úvodní scéna, ve které Princ Krasoň jede na koni zachránit spící Sněhurku. Z hlediska času narativu jde ale o jednu z posledních událostí, která se v pohádkovém světě odehrála, než jej Zlá královna zaklela. Do stejného bodu vyprávění se znovu dostaneme až v posledním, dvaadvacátém dílu, poté, co nám flashbaky v jednotlivých dílech objasní vše, co se do té doby (a krátce poté) událo. Podrobnějším rozborem řazení událostí se zabývám v kapitole následující.

Mezi další výrazné prvky syžetu patří i heterodiegetický vypravěč¹³⁶, který diváky uvádí do děje na začátku každého následujícího dílu. Jeho úvodní slovo bývá zpravidla prokládáno rekapitulací zásadních událostí předchozích dílů. Následně se objevuje pokaždé originální titulková sekvence, zobrazující vždy stejný les, ale v něm jinou pohádkovou bytost. Zpravidla jde o postavu, které bývají věnovány flashbaky

¹³² CHATMAN, Seymour. *Příběh a diskurs*. 1. vyd. Brno : Host, 2008, 328 s. ISBN: 978-80-7294-260-2, s. 65.

¹³³ *Vyprávění* můžeme chápat jako příčinně propojený řetězec událostí, který se odehrává v čase a prostoru. (BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6, s. 113).

¹³⁴ *Once Upon a Time* (USA, 2011 - ?).

¹³⁵ Dále jsou to přítomnost kouzel, zázraků, nadpřirozených bytostí nebo přinejmenším až neuvěřitelné nadsázky, ale i zasazení děje do neurčité (většinou daleké) minulosti a svébytnou kompozici. (zdroj: RICHTER, Luděk. *Pohádka... ...a divadlo*. Praha : Dobré divadlo dětem, 2004. 96 s. ISBN 80-902975-2-8, s. 5.).

¹³⁶ Bordwell s Thompsonovou uvádějí, že syžet může být složen i z nediegetického materiálu. (BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6, s. 114).

v tom konkrétním dílu. Narativ se následně rozbíhá do dvou rovin, které se ve vyprávění střídají.

První rovina, odehrávající se v pohádkovém světě, je v rámci konkrétního dílu vyprávěna chronologicky, ale v rámci série jde o chaoticky uspořádané flashbaky. Časově není nijak blíže určeno, kdy se děj odehrává, diváci se dozvídají pouze fakt, že události ve světě pohádkovém se odehrály před tím, než se postavy ocitly ve světě reálném. Místně je tato rovina zasazena do pohádkového světa. Všechny postavy první narativní roviny pocházejí z pohádkové knihy *Once Upon a Time*, která fyzicky existuje v druhé linii vyprávění. Tato druhá rovina je potom zasazená do našeho reálného světa a odehrává se chronologicky po celou dobu. Postavy se nacházejí v městečku Storybrooke někdy v blíže nespecifikované současnosti¹³⁷.

Přechody mezi jednotlivými světy bývají kauzálně motivovány. Často se v jedné linii narazí na problém, který je v druhé rovině příběhu vysvětlen. To například v díle jedenáctém, který díky flashbackům z pohádkového světa vysvětlí, proč je Sidney Glass tak bezmezně oddaný Regině ve světě reálném. Formální prvky, které se k těmto přechodům používají, se snaží navodit co největší kontinuitu vyprávění. V přechodech z pohádkového světa do reálného často dojde k zamrznutí posledního snímku obrazu (tzv. mrtvolka), který se promění v obrázek uvnitř otevřené knihy. Následující záběr potom většinou bývá na osobu, která knihu čte.

Přechod z reálného světa do pohádkového bývá zase motivován posledním slovem, které je v dané scéně vyřčeno. Následující záběr potom zobrazí věc, o kterou se jednalo, v druhé linii vyprávění. To můžeme vidět například v prvním dílu, když se Mary Margharet zeptá Emmy, zda se byla podívat v Henryho dětském hradu, a následující scéna nás zavede do pohádkového hradu Prince Krasoně a Sněhurky.

Seriál má hodinovou stopáž, ve které asi patnáct minut zaberou reklamy. To odpovídá modelu, na který poukazují Allrath a Gymnich, totiž že dramatické seriály

¹³⁷ Že jde o současnost, lze vyvodit například z detailnějšího záběru na Henryho svačínový box v dílu dvacátém. Pozornější divák si může všimnout, že box má na sobě logo filmu *Tron: Legacy 3D*. Tento film měl světovou premiéru 5. 12. 2010, takže lze předpokládat, že události ve Storybrooke se odehrávají někdy po tomto datu. (Zdroj: *IMDB* [online], [cit. 27. 3. 2013], dostupné z [www: <http://www.imdb.com/title/tt1104001/releaseinfo>](http://www.imdb.com/title/tt1104001/releaseinfo)).

různých druhů mívají převážně tento hodinový vysílací čas¹³⁸. Přitom se předpokládá, že narativ bude přerušován, a důležité je zajistit, aby divák sledoval pořad i po reklamě¹³⁹. Proto se epizody dělí ještě na jednotlivé segmenty, které bývají oddělené stmívačkami a roztmívačkami¹⁴⁰, což je další ze způsobů, jak se přechází mezi jednotlivými rovinami vyprávění.

Pomocí flashbacků jsou nám v seriálu předkládány události, které se odehrály v pohádkové říši před tím, než Zlá královna všechny její obyvatele zaklela. Zpravidla je vždy jeden díl věnovaný jedné postavě, a proto má pohádková linie v každém dílu jiného protagonistu¹⁴¹. Ale vzhledem k tomu, že je tato rovina vyprávění jeden velký pohádkový crossover, není divu, že se například s Rumplcimprcamprem setkáváme ve flashbacku většiny postav.

O událostech předcházejícím kletbě se tedy díky flashbackům dozvíme všechny podstatné informace. Ale o dění od momentu, kdy byla Emma uložena do kouzelné skříňe, až po den jejích osmadvacátých narozenin, se dozvídáme jen velmi málo. Víme sice, že vyrůstala v dětském domově, v osmnácti otěhotněla, a že syna porodila ve vězení. To vše ale divák zjišťuje zprostředkovaně z rozhovorů postav, nikdy ne flashbackem. Mišíková poukazuje na fakt, že „*syžet může vynechat některé události fabule proto, že nejsou pro vývoj příběhu důležité. Může ale i záměrně vytvářet mezery, aby podnítil u diváka zvědavost, napětí a překvapení, důležité pro motivaci ke konstruování fabule*“¹⁴².

Dalším prvkem vyprávění, kterým se Allrath a Gymnich ve své knize zabývají, je častý seriálový jev, kdy na konci série dochází k ještě menšímu uzavření příběhu, než na konci běžné epizody. Poslední díl sezony tedy často končí cliff-hangerem, aby divák ve sledování seriálu pokračoval¹⁴³. Ani v případě *Once Upon a Time* tomu není jinak.

¹³⁸ ALLRATH, Gaby – GYMNICH, Marion. *Narrative Strategies in Television Series*. 1. ed. London : Palgrave MacMillan, 2005, 234 p. ISBN-13: 978-1-4039-9605-3, s. 11.

¹³⁹ Tamtéž, s. 12.

¹⁴⁰ Tamtéž, s. 12.

¹⁴¹ Zde bych ráda upozornila na rozdíl mezi *protagonisty seriálu*, kterým je věnovaná kapitola *Postavy seriálu Once Upon a Time*, a *protagonisty jednotlivých dílů*, jak jsem nazvala vedlejší postavy, kterým jsou věnovány flashbacks alespoň v jednom dílu seriálu.

¹⁴² MIŠÍKOVÁ, Katarína. *Mysl a příběh ve filmové fikci*. 1. vyd. Praha : Akademie múzických umění v Praze, 2009, 270 s. ISBN: 978-80-7331-126-1, s. 189.

¹⁴³ ALLRATH, Gaby – GYMNICH, Marion. *Narrative Strategies in Television Series*. 1. ed. London : Palgrave MacMillan, 2005, 234 p. ISBN-13: 978-1-4039-9605-3, s. 23.

V posledních minutách dvaadvacátého dílu totiž dojde k velkému zvratu, když se Emmě podaří zlomit kletbu a pan Gold vpustí magii do světa reálného. Co se stane s pohádkovými postavami, které si vzpomenou na svou skutečnou identitu a zároveň se jim vrátí schopnost čarovat, už se ale nedozvíme.

3.6 Čas v seriálu

Bordwell s Thompsonovou uvádějí, že „*příčiny a následky jsou základem vyprávění, ale stejně tak důležité je to, že se odehrávají v čase*“¹⁴⁴. Podle nich divák zobrazené události rekonstruuje tak, že „*při vytváření fabule filmu na základě syžetu se divák aktivně snaží seřadit události do chronologického pořádku (order) a přisoudit jim nějaké trvání (duration) a frekvenci (frequency)*“¹⁴⁵. Pokud bychom tedy chtěli jejich rozdělení aplikovat na seriál *Once Upon a Time*, došli bychom k závěru, že události fabule jsou seřazeny mimo chronologický pořádek, celkové trvání fabule je několik desítek let a zvýšená frekvence se v seriálu objevuje v několika dílech. To například v prvním a posledním (dvaadvacátém) dílu první série, když nám syžet předloží stejnou scénu, ve které Princ Krasoň jede zachránit Sněhurku ze smrtelného spánku.

Fabule seriálu ale pokrývá několik desítek let. Časově první událost, kterou nám syžet předkládá, jsou okolnosti, za kterých se Rumplcimpřcampř stal „Temným“. Následně se setkává s cvrčkem Jémine¹⁴⁶, kterému poskytne lektvar, jímž jsou posléze zabiti Geppetovi rodiče. Geppetto se zde objevuje ještě jako dítě, ale později už se s ním setkáváme jako se starcem. Stejně tak se dozvídáme i o událostech, kdy byla Sněhurka ještě v dětském věku, a následkem kterých vznikl její konflikt se Zlou královnou, vrcholící vržením kletby na pohádkovou říši. Poslední událost fabule, kterou syžet zobrazuje, je zrušení kletby a vpuštění magie do reálného světa. V tomto momentě posledního dílu série je Sněhurka dospělou ženou, a jejímu dítěti, Emmě, už je osmadvacet let.

¹⁴⁴ BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6, s. 118

¹⁴⁵ Tamtéž.

¹⁴⁶ Z angl. „Jiminy Cricket“. Překlad pochází z filmu *Pinocchio*.

Jenže určit dobu, kterou seriál reflektuje, blíže než na desítky let, je téměř nemožné. Brání tomu především kletba, která byla na pohádkovou říši seslána. Kvůli ní se ve městě Storybrook zastavil čas v momentě, kdy se v něm pohádkové bytosti ocitly. Že ale jinde čas plynul dál, je jasné z faktu, že Emma se v reálném světě ocitla jako nemluvně, ale do Storybrooku přijíždí jako osmadvacetiletá žena. Z hlediska fabule zde tedy vzniká jakýsi časový paradox, protože čas, ve kterém některé postavy zestárly (Emma, Pinocchio), ve Storybrooku neuplynul. Proto je například Sněhurka alias Mary Margaret v momentě, kdy čas opět začne plynout, v podobném věku jako její dcera, Emma. Opětovný začátek plynutí času ve městě Storybrooke potom demonstruje nájezd kamery na městské hodiny v závěru prvního dílu. I když Henry Emmu upozorní, že hodiny nefungují celý jeho život, tak v momentě, kdy se ona rozhodne ve městě zůstat, se jejich ručička pohne.

V rámci jednotlivých dílů je potom práce s časem velmi různorodá. Události reálné roviny vyprávění se odehrávají v horizontu několika dní (to například v dílu prvním, který se odehrává pouze ve dvou dnech), maximálně týdnů (v dílu osmém, který pojímá celou volbu nového šerifa – od vyhlášení voleb po zvolení šerifa). Flashbacky do pohádkového světa se ale odehrávají v rozmezí dnů až několika měsíců. Na příklad ve dvanáctém dílu pohádková linie pokrývá několik měsíců soužití Belle a Rumplcimprcampra. Flashbacky jednadvacátého dílu potom reflektují události jediného dne, ve kterém se pohádkové bytosti pokusí vysvobodit Prince Krasně ze zajetí.

Vzhledem k tomu, že se snaha o písemné vyjádření dějové posloupnosti ukázal být místy ještě chaotičtější, než původní uspořádání narativu, rozhodla jsem se tuto kapitolu obohatit o grafickou časovou osu. Na té jsem se pokusila vyobrazit jednotlivé díly tak, aby byl pořádek, ve kterém se flashbackové události odehrály, jasně patrný. Tato osa se nachází na konci mé práce pod názvem *Obrazová příloha 2*.

3.7 Motiv otráveného jablka

Jak už jsem poukázala dříve, stěžejní pohádkou, ze které seriál vychází, je *Sněhurka* bratří Grimmů. Hlavní zápornou postavou je zde Zlá královna, která uspi Sněhurku smrtelným spánkem pomocí jablka plného jedu¹⁴⁷. Tento motiv otráveného jablka prostupuje i celou první sérií seriálu *Once Upon a Time*. Podle Bordwella a Thompsonové může být „*jakýkoliv opakující se signifikantní prvek ve filmu nazýván motivem*“¹⁴⁸.

Ve většině scén odehrávajících se ve starostčíně kanceláři jde alespoň v jednom záběru vidět mísa plnou jablek. Vzhledem k soustavnému variování nejen pohádek, ale i jejich jednotlivých součástí, se jablko v seriálu objevuje v různých podobách. V prvním dílu je to například jablečný mošt, v dílu jednadvacátém zase štrúdl. Stejně tak jsou postavy zachycovány v situacích, kdy si s jablkem pohrávají, či jej loupají. Téměř ve všech dílech je divákovi připomenuto, že jablko zřejmě v seriálu bude hrát nějakou roli. Seymour Chatman uvádí, že „*do příběhu samozřejmě může být uvedena událost či existent, které se bezprostředně nejeví jako významné. V určitém okamžiku však jejich význam musí vyjít najevo, jinak lze namítnout, že narativ je „vadný“*“¹⁴⁹.

Informace o těchto plodech jsou nám poskytnuty ve druhém dílu, když Regina přinese Emmě „na rozloučenou“ košík plný jablek. „*Věděla jste, že honeycrisp je nejvitálnější a nejodolnější ze všech jablečných stromů? Přežije teploty do minus čtyřiceti stupňů a stále roste. Překoná každou bouři. Já mám jeden, o který jsem se starala od dětství. A dodnes jsem neochutnala nic lahodnějšího, než jeho ovoce.*“¹⁵⁰ Zároveň je divákovi poskytnut pohled na jabloň, kterou Regina skutečně na své zahradě pěstuje. Dochází zde tedy k poměrně jasnému vytvoření předpokladu, že otrávená jablka pocházejí právě z tohoto stromu. Ten ale následně v dílu devátém vyvrácen.

O skutečném původu jablka se totiž dozvídáme až v pohádkové linii devátého dílu, když Zlá královna přiměje Jeníčka s Mařenkou, aby pro ni odcizili měšec

¹⁴⁷ GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s. S. 174.

¹⁴⁸ BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin : *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6, s. 100.

¹⁴⁹ CHATMAN, Seymour. *Příběh a diskurs*. 1. vyd. Brno : Host, 2008, 328 s. ISBN: 978-80-7294-260-2.

¹⁵⁰ *Once Upon a Time* (USA, 2011 - ?).

z perníkové chaloupky. Když se jí kořist dostane do rukou, zjišťujeme, že uvnitř není nic jiného, než právě jablko. Sama královna o něm ale mluví jako o „zbrani na velmi zvláštního a prohnáného nepřítele, toho, který stále žije v iluzi, že je v bezpečí“¹⁵¹. Bližší specifikaci potom přidává v dílu jedenadvacátém, když Sněhurce prozradí, že po požití jablka „tvé tělo se stane tvou hrobkou, v níž budeš uvězněná pouze se svými sny, tvořenými tvými vlastními výčitkami“¹⁵². Novou informací je zde i skutečnost, že kletba funguje jen v případě, když oběť sní jablko dobrovolně. Pod pohrůžkou toho, že neučiní-li tak, Princ Krasoň zemře, Sněhurka jablko skutečně sní.

Touha Reginy po vlastnění této mocné zbraně se opět projeví v dílu jedenáctém. Když si zde může vybrat jedinou věc, kterou by chtěla dostat z pohádkového světa do reálného, vybere si otrávené jablko. Kloboučník jí tak obstará právě onen nakousnutý plod, který Sněhurka upustila v momentě, kdy usnula. Za nejlepší způsob, jak tento zbytek podstrčit Emmě, Regina považuje upečení štrúdlu.

Zrušení účinku otráveného jablka je v seriálu stejné jako ve filmu *Sněhurka a sedm trpaslíků*. V pilotním dílu se Sněhurka probudí po polibku z pravé lásky, který jí dá Princ Krasoň. Ve dvaadvacátém dílu se zase Henry probudí po polibku z pravé lásky od Emmy. „Pravá láska“ se tak opět ukazuje být dalším důležitým motivem, se kterým seriál pracuje. Společně s motivem otráveného jablka totiž vytvářejí události, které první sérii seriálu začínají i uzavírají.

4. ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat seriál *Once Upon a Time*, a především jeho narativní strukturu, s ohledem na tradici klasických pohádkových a mytologických příběhů. Pomocí neformalistické analýzy jsem stanovila stěžejní body vyprávění, díky kterým vznikl nový, komplexně ucelený pohádkový svět. Výchozím materiálem, ve kterém jsem hledala prvky původní podoby pohádek, pro mě byly knihy sběratelů lidové slovesnosti, bratří Grimmů. V průběhu vzniku práce se badatelský

¹⁵¹ *Once Upon a Time* (USA, 2011 - ?).

¹⁵² *Once Upon a Time* (USA, 2011 - ?).

okruh rozšířil i o filmy z produkce Walta Disneyho, jejichž interpretace pohádek se ukázala být pro seriál do jisté míry inspirující.

Dominantou, na které je narativ seriálu *Once Upon a Time* postaven, jsou jeho postavy. Ty jsou často sice věrné svým klasickým předlohám, ale zároveň posunuté do roviny významu, ve které o nich nikdo dříve neuvažoval. Z plochých, černobílých charakterů se najednou staly komplexní, promyšlené postavy, jejichž motivace nejsou předem jasné. Na několika příkladech jsem proto rekonstruovala jejich výstavbu a způsob, jakým je tvůrci modifikují pro potřeby vyprávění. Výsledkem bylo objevení jisté míry ambivalence, kterou lze nalézt v každé z hlavních postav. Velká část vyprávění je potom věnována hledání podstaty této víceznačnosti.

Dalším výrazným prvkem, který se odráží ve vyprávění seriálu, je intermedialita. V této práci jsem představila více než desítku pohádkových a mytologických příběhů, ke kterým seriál odkazuje. Odhalila jsem tak prvky vyprávění, jimiž se seriál inspiruje, a naopak poukázala na odchylky od předloh. Výchozí pohádkou, jejíž prvky nalezneme v každém dílu, se ukázala být *Sněhurka* bratří Grimmů. Patrná je ale i inspirace dalšími pohádkami, uvedme například pohádky *Rumplcimprcampr*, *Červená Karkulka* či pohádkový příběh Carla Collodiho *Pinocchio*. Dále se v seriálu nachází odkazy na kreslené filmy z produkce Walta Disneyho, a to mimo jiné na snímky *Sněhurka a sedm trpaslíků*, *Kráska a zvíře* či *Šípková Růženka*. Prostor jsem věnovala hledání podobných prvků na kostýmech postav, poukázala jsem na přebírání jmen některých postav a na občasné aluze v kompozici celého záběru.

V další kapitole jsem se poté zabývala způsoby, jakými vyprávění seriálu narušuje klasické pohádkové konvence. Jedná se nejen o posunutí významu, ale i o vynechávání postav, jež jsou s konkrétními příběhy zdánlivě nerozlučně spojeny, a vytvoření nových kontextů, ve kterých divák své hrdiny dříve neznal. Vzniká tak velmi složitý síťový narativ, který dokazuje, že postavy i existenty se mohou vyskytovat za hranicí působnosti, kterou jim klasické pohádkové příběhy stanovily. To jsem následně ukázala v poslední kapitole na motivu otráveného jablka. Ten je primárně známý ve spojení s pohádkou *Sněhurka*, ale v seriálu prostupuje celou první sérií, setkávají se s ním nové postavy a vytváří se tak další významy.

Jednoduchá není ani forma syžetu, se kterou seriál pracuje. Její základní stavební jednotkou je flashback, který komplikuje nejen konstrukci fabule, ale i orientaci v narativním čase seriálu. Pomocí několika záchytných bodů, které syžet předkládá, jsem proto stanovila teoretickou posloupnost, ve které se události fabule mohly odehrát. Tu jsem následně graficky znázornila na časové ose, která orientaci v seriálovém vyprávění značně zjednodušuje.

5. ANOTACE

Tato bakalářská práce si klade za cíl analyzovat první sérii fantasy seriálu *Once Upon a Time*, a především její narativní strukturu. V rámci analýzy dvaadvaceti dílů tohoto seriálu, které vysílala stanice ABC v letech 2011 – 2012, je brán ohled zejména na tradici klasických pohádkových a mytologických příběhů, jimiž byl seriál inspirován. Práce se zabývá pozadím vzniku seriálu, výstavbou postav a narušením klasických pohádkových konvencí. Dále je v práci věnován prostor intertextuálním odkazům na kreslené filmy z produkce Walta Disneyho, které se v seriálu vyskytují, složité formě syžetu, času v seriálu a práci s motivem otráveného jablka. Metodologickými východisky jsou především v současnosti etablované naratologické teorie (Bordwell – Thompsonová, Chatman, Allrath – Gymnich), ale vzhledem k tématu práce je aktualizován i starší Proppův přístup.

6. SUMMARY

The aim of this bachelor thesis is the analysis of the fantasy TV series *Once Upon a Time*. The analysis of the 22 episodes, which aired between 2011 and 2012 on ABC, takes into consideration primarily the tradition of those classic fairy tales and mythological stories, that have inspired this TV series. This thesis is also concerned with the genesis of *Once Upon a Time*, depiction of its characters and the disruption of classical fairy tales conventions. It also focuses on the intertextual references to the animated movies produced by Walt Disney which appears in this TV series, complicated storytelling form, time in this TV series and the use of the motif of the poisoned apple. The methodological basis of this thesis are mainly contemporary narratological theories (Bordwell – Thompson, Chatman, Allrath – Gymnich), but with regard to its topic, Propp's older approach has also been updated.

7. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA Č. 1¹⁵³

1) Popelčiny šaty z filmu *Popelka*¹⁵⁴.

2) Popelčiny šaty v seriálu *Once Upon a Time*.

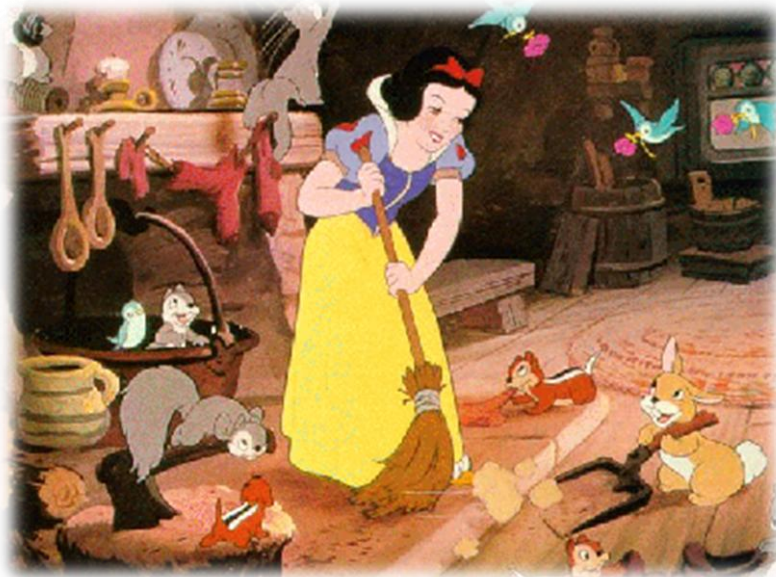
¹⁵³ Obrazové materiály, u kterých není uveden zdroj, byly pořízeny autorkou práce.

¹⁵⁴ Zdroj: OKANAY, Jennifer. 2012. *Cinderella and Her Fairy Godmother* [online]. [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z [www: <http://heartsoncakes.blogspot.cz/2012/09/cinderella-and-her-fairy-godmother.html>](http://heartsoncakes.blogspot.cz/2012/09/cinderella-and-her-fairy-godmother.html).

3) Sněhurka v seriálu *Once Upon a Time*.

4) Sněhurka ve filmu *Sněhurka a sedm trpaslíků*¹⁵⁵.

¹⁵⁵ Zdroj: TAA. 2008. *The Last American Housewife* [online]. [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <<http://armchairanthropology.blogspot.cz/2008/04/last-american-housewife.html>>.

5) Seriálová Belle ve zlatých šatech.

6) Belle oblečená do modré zástěry ve dvanáctém dílu seriálu.

7) Belle ve filmu *Kráska a zvíře* oblečená do modré zástěry.

8) Belle ve filmu *Kráska a zvíře* ve žlutých šatech.

9) Pinocchio v seriálu *Once Upon a Time*.

10) Pinocchio ve filmu *Pinocchio* (1940).

11) Maleficent v dračí podobě v seriálu *Once Upon a Time*¹⁵⁶.

12) Maleficent proměněná ve draka ve filmu *Šípková Růženka*¹⁵⁷.

¹⁵⁶ Zdroj: *Images.wikia*, [online], [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <[http://images.wikia.com/disney/images/f/f3/Dragon_Maleficent_\(Once_Upon_a_Time\).jpg](http://images.wikia.com/disney/images/f/f3/Dragon_Maleficent_(Once_Upon_a_Time).jpg)>.

¹⁵⁷ Zdroj: *1.bp.blogspot*, [online], [cit. 2. 4. 2012]. Dostupné z www: <<http://1.bp.blogspot.com/-0ZAh8rSLxe8/T3cuurFaOMI/AAAAAAAAAco/bwvYV1cjD2M/s1600/Maleficent.jpg>>.

13) Šaty s límcem, které nosí Zlá královna v seriálu *Once Upon a Time*¹⁵⁸.

¹⁵⁸ Zdroj: *th03.deviantart*, [online], [cit. 2. 4. 2012]. Dostupné z [www: <http://th03.deviantart.net/fs71/PRE/i/2012/352/c/9/the_evil_queen_from_once_upon_a_time_by_sprsprs_digitalart-d5oe0tp.jpg>](http://th03.deviantart.net/fs71/PRE/i/2012/352/c/9/the_evil_queen_from_once_upon_a_time_by_sprsprs_digitalart-d5oe0tp.jpg).

14) Límeček na šatech Zlé královny ve filmu *Sněhurka a sedm trpaslíků*¹⁵⁹.

¹⁵⁹ Zdroj: 24.media.tumblr, [online], [cit. 2. 4. 2012]. Dostupné z www: <http://24.media.tumblr.com/tumblr_m7y3deNPjK1qa70eyo1_500.jpg>.

8. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA Č. 2

- 8. díl – Okolnosti, za kterých se Rumplcimpřcampř stal „Temným“.
- 19. díl – Rumplcimpřcampř se poprvé dovídá o existenci kletby, díky které by se mohl dostat do reálného světa, a opět se tak setkat se synem.
- 5. díl – Okolnosti, za kterých se cvrček Jémíne stal cvrčkem. Jeho setkání s Rumplcimpřcampřem, který už je „Temný“. Geppetto se v tomto dílu objevuje jako dítě.
- 18. díl – První setkání Sněhurky a Zlé královny, vznik jejich konfliktu. Přípravy na svatbu Zlé královny a Sněhurčina otce. Sněhurka je zde ještě v dětském věku.
- 11. díl – Zavraždění Sněhurčina otce Zlou královnou. Zlá královna se stává zlou.
- 7. díl – Události těsně po smrti krále, Zlá královna pošle Lovce, aby vzal Sněhurku do lesa a zavraždil ji.
- 12. díl – Soužití Rumplcimpřcampřa a Belle. Události se odehrávají poté, co už je Zlá královna zlá.
- 14. díl – Okolnosti, za kterých se Rejpal stal Rejpalem. V tomto dílu se krátce objevuje Belle. Odehrává se to v době poté, kdy ji Rumplcimpřcampř vyhnal.
- 15. díl – Karkulka se dozví, že je vlkodlak a poprvé se setkává se Sněhurkou. Sněhurka se v lese teprve učí žít, ještě není lovkyně.
- 6. díl – James se začíná vydávat za své mrtvé dvojče, stává se princem a chystá svatbu s Midasovou dcerou Abigail. Na konci dílu s ní vyjíždí na okružní jízdu lesem.
- 3. díl – Sněhurka už je lovkyně, žije v lese a vyloupí kočár, ve kterém jede James s Abigail. První setkání Jamese a Sněhurky, James je označen za Prince Krasoň.
- 10. díl, 1. část – Karkulka informuje Sněhurku o tom, že se Princ Krasoň ožení s Abigail. Sněhurka se poprvé dozvídá o Rampelníkovi a vydává se za ním pro lektvar, který jí na Prince Krasoň pomůže zapomenout. Následně ale od Prince Krasoň dostává zprávu a vydává se za ním do hradu krále George, kde se ve vězení setkává Rejpala. Princ Krasoň se vydává hledat Sněhurku.
- 13. díl, 1. část – Abigail přijíždí na svatbu, ale Princ Krasoň už je na útěku.
- 10. díl, 2. část – Sněhurka vypije lektvar zapomnění.
- 16. díl, 1. část – Sněhurčino chování poté, co vypila lektvar zapomnění.

- 13. díl, 2. část – Abigail nachází Prince Krasoně, ten zachrání Fredericka a ona mu za to pomůže uprchnout. Pokračuje hledání Sněhurky.
- 16. díl, 2. část – Princ Krasoně najde Sněhurku a připomene jí jejich lásku. Následně je ale zadržen vojskem krále George a uvězněn.
- 21. díl + 9. díl – Na dvoře krále Georgese chystá Jamesova poprava. Zlá královna ale přichází s tím, že dokáže působit větší bolest, než čepel gilotiny, a Prince Krasoně tak získává do svého zajetí. Následně odesílá Jenička s Mařenkou do perníkové chaloupky, aby jí obstarali otrávené jablko. Pohádkové bytosti se spojí a vydávají se Prince Krasoně osvobodit, Skrejval je zabit. Sněhurka je donucena otrávené jablko sníst. Že jde o zároveň se odehrávající události, vyplývá ze scény devátého dílu, ve které Zlá královna získává jablko a zároveň kouzelným zrcadlem pozoruje trpaslíky poté, co je Skrejval zabit.
- 22. díl, 1. část – Princ Krasoně unikne ze zajetí, utká s drakem a schová v jeho břicho lektvar pravé lásky, za což mu Rumplcimprcampr poskytne prsten, který ho dovede ke Sněhurce.
- 1. díl, 1. část – Probuzení Sněhurky polibkem z pravé lásky.
- 22. díl, 2. část – Žádost o ruku.
- 1. díl, 2. část – Svatba Prince Krasoně a Sněhurky, Zlá královna hrozí kletbou, kterou na pohádkový svět sešle.
- 4. díl – Princ Krasoně a Sněhurka už jsou manželé, Popelce pomůžou uvěznit Rumplcimprcampra.
- 1. díl, 3. část – Rumplcimprcampr už je uvězněn, Sněhurka k němu přichází pro radu ohledně kletby, kterou jim pohrozila Zlá královna.
- 2. díl – Vznik temné kletby, zabití otce Zlé královny.
- 17. díl – Kloboučník dostane Zlou královnu do Kraje divů, kde ona svého otce opět přivede k životu.
- 20. díl – Válečná porada pohádkových bytostí u kulatého stolu, Geppetto vyrobí kouzelnou skříň a odešle Pinocchia do reálného světa.
- 1. díl, 4. část – Spuštění kletby, odeslání Emmy do reálného světa.

9. LITERATURA A PRAMENY

9.1 Prameny

9.1.1 Písenné prameny

ABC [online], [cit. 21. 3. 2013], dostupné z www: <<http://beta.abc.go.com>>.

BIBEL, Sara. 2012. *Sunday Final Ratings: 'Once Upon A Time', 'Family Guy', 'Survivor' Adjusted Up; 'Survivor: Reunion', 'Dateline' Adjusted Down* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://tvbythenumbers.zap2it.com/2012/05/15/sunday-final-ratings-once-upon-a-time-family-guy-survivor-adjusted-up-survivor-reunion-dateline-adjusted-down/134077/>>.

CAMPBELL, Josie. 2011. *Lost's Kitsis, Horowitz Start At The Beginning With Once Upon a Time* [online]. [cit. 13. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://spinoff.comicbookresources.com/2011/08/25/losts-kitsis-and-horowitz-start-at-the-beginning-with-once-upon-a-time/>>.

CARROLL, Lewis. *Alenka v Kraji divů a za zrcadlem*. Praha : Nakladatelství Academia, 2010. 195 s. ISBN 978-80-200-1847-2.

COLLODI, Carlo. *Pinocchiova dobrodružství*. 6. Vyd. Praha : Albatros, 2007. 176 s. ISBN 978-80-00-02005-1.

Cool.iprima [online], [cit. 22. 3. 2013], dostupné z www: <<http://cool.iprima.cz>>.

DOWLING, Christina – SANTOS, Kristin Dos. 2011. *Five Fall Shows We Love: Once Upon a Time Is Magic. Period*. [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://uk.eonline.com/news/260139/five-fall-shows-we-love-once-upon-a-time-is-magic-period#ixzz1WYRkZS5u>>.

Filmmusicreporter [online], [cit. 8. 3. 2013], dostupné z www: <<http://filmmusicreporter.com>>.

Filmy [online], [cit. 8. 3. 2013], dostupné z www: <<http://filmy.cz>>.

GALLAGHER, Brian. 2012. *Kristen Stewart Returns for Snow White and the huntsman 2; Director Rupert Sanders Is Out!* [online]. [cit. 8. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://www.movieweb.com/news/kristen-stewart-returns-for-snow-white-and-the-huntsman-2-director-rupert-sanders-is-out>>.

GORMAN, Bill. 2011. *Sunday Final Ratings: 'Once Upon A Time' Adjusted Up + Final Ratings For World Series Game 4 & Saints/Colts* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://tvbythenumbers.zap2it.com/2011/10/25/sunday-final-ratings-once-upon-a-time-adjusted-up-final-ratings-for-world-series-game-4-saintscolts/108354/>>.

GRIMM, Jacob – GRIMM, Wilhelm GRIMM. *Once Upon a Time: A Collection Of Classic Fairy Tales*. New York : Hyperion, 2011, 257 p. ISBN 14-013-2463-0.

GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Německé pohádky*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961. 555 s.

GRIMM, Jacob - GRIMM, Wilhelm. *Pohádky bratří Grimmů*. 2. vyd. Praha : Aventinum nakladatelství, 2000. 192 s. ISBN 80-7151-149-8.

JOJ [online], [cit. 3. 3. 2013], dostupné z www: <<http://www.joj.sk>>.

KEILY, Karl. 2011. *NYCC | Once Upon a Time Pilot Screening and Panel* [online]. [cit. 25. 2. 2013]. Dostupné z www: <<http://spinoff.comicbookresources.com/2011/10/15/nycc-once-upon-a-time-pilot-screening-and-panel/>>.

LEVINE, Stuart. 2010. *EXCLUSIVE: 'Lost' exec producers Horowitz, Kitsis sell pilot to ABC*. [online]. [cit. 17. 3. 2013]. Dostupné z www: <http://weblogs.variety.com/on_the_air/2010/10/exclusive-lost-exec-producers-horowitz-kitsis-sell-pilot-to-abc.html>.

MITOVICH, Matt Webb. 2011. *Ratings: Once Upon a Time Enchants 12.8 Million Viewers, Tops All Non-Sports Programming* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://tvline.com/2011/10/24/ratings-once-upon-a-time-premiere/>>.

MITOVICH, Matt Webb. 2012. *ABC Renews Once Upon a Time, Revenge, Grey's, Castle and Three Wednesday Comedies* [online]. [cit. 8. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://tvline.com/2012/05/10/renewals-abc-2012-fall-tv/>>.

NBC [online], [cit. 22. 3. 2013], dostupné z www: <<http://www.nbc.com>>.

OKANAY, Jennifer. 2012. *Cinderella and Her Fairy Godmother* [online]. [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <<http://heartsoncakes.blogspot.cz/2012/09/cinderella-and-her-fairy-godmother.html>>.

OnceUponaTime.sff, [online], [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <<http://onceuponatime.sff.cz>>.

PENNINGTON, Gail. 2011. *A sneak peek at the fall TV season* [online]. [cit. 21. 3. 2013]. Dostupné z www: <http://www.stltoday.com/entertainment/television/gail-pennington/article_5094a078-95af-576b-b934-1cf3dec5e73f.html>.

PETIŠKA, Eduard. *Staré řecké báje a pověsti*. Praha : Ottovo nakladatelství, 2010. 191 s. ISBN 978-80-7360-489-9.

PHEGLEY, Kiel. 2011. *Once Upon a Time Creators Talk Willingham, Lindelof and Icons* [online]. [cit. 17. 3. 2013]. Dostupné z www:

<<http://spinoff.comicbookresources.com/2011/12/16/kitsis-horowitz-talk-willingham-once-upon-a-time/>>.

RADISH, Christina. 2011. *Co-Creator/Executive Producer Adam Horowitz ONCE UPON A TIME Interview* [online]. [cit. 13. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://collider.com/adam-horowitz-once-upon-a-time-interview/121906/>>.

9.1.2 Audiovizuální prameny

Grimm (Grimm, USA, 2011 - ?).

Jeníček a Mařenka: Lovci čarodějnic (Hansel and Gretel: Witch Hunters, rež. Tommy Wirkola, USA/Německo, 2013).

Kráska a zvíře (Beauty and the Beast, rež. Gary Trousdale, Kirk Wise, USA, 1991).

Mocný vládce Oz (Oz: The Great and Powerful, rež. Sam Raimi, USA, 2013).

Once Upon a Time (USA, 2011 - ?).

Pinocchio (Pinocchio, rež. Hamilton Luske, Ben Sharpsteen, USA, 1940).

Popelka (Cinderella, rež. Hamilton Luske, Wilfred Jackson, USA, 1950).

Shrek 2 (Shrek 2, rež. Conrad Vernon, Andrew Adamson, Kelly Asbury, USA, 2004).

Sněhurka (Mirror, Mirror, rež. Tarsem Singh, USA, 2012).

Sněhurka a lovec (Snow White and the Huntsman, rež. Rupert Sanders, USA, 2012).

Sněhurka a sedm trpaslíků (Snow White and the Seven Dwarfs, David Hand, USA, 1937).

Sněhurka: Jiný příběh (Blancanieves, rež. Pablo Berger, Španělsko, 2012).

Šípková Růženka (Sleeping Beauty, rež. Clyde Geronimi, USA, 1959).

Tron: Legacy 3D (Tron: Legacy, rež. Joseph Kosinski, USA, 2010).

Ztraceni (Lost, USA, 2004 - 2010).

9.1.3 Internetové zdroje

24.media.tumblr, [online], [cit. 2. 4. 2012]. Dostupné z www: <http://24.media.tumblr.com/tumblr_m7y3deNPjK1qa70eyo1_500.jpg>.

CSFD [online], [cit. 22. 3. 2013], dostupné z www: <<http://www.csfd.cz>>.

Edna [online], [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <<http://www.edna.cz>>.

Images.wikia, [online], [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <[http://images.wikia.com/disney/images/f/f3/Dragon_Maleficent_\(Once_Upon_a_Time\).jpg](http://images.wikia.com/disney/images/f/f3/Dragon_Maleficent_(Once_Upon_a_Time).jpg)>.

IMDB [online], [cit. 13. 3. 2013], dostupné z www: <<http://www.imdb.com>>.

TAA. 2008. *The Last American Housewife* [online]. [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <<http://armchairanthropology.blogspot.cz/2008/04/last-american-housewife.html>>.

th03.deviantart, [online], [cit. 2. 4. 2012]. Dostupné z www: <http://th03.deviantart.net/fs71/PRE/i/2012/352/c/9/the_evil_queen_from_once_upon_a_time_by_sprsprsdigitalart-d5oe0tp.jpg>.

9.2 Literatura

ALLRATH, Gaby – GYMNICH, Marion. *Narrative Strategies in Television Series*. 1. ed. London : Palgrave MacMillan, 2005, 234 p. ISBN-13: 978-1-4039-9605-3.

BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Dějiny filmu: přehled světové kinematografie*. Praha : AMU, 2007. 549 s. ISBN 978-807-1068-983.

BORDWELL, David – THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s., ISBN: 978-80-7331-217-6.

DANKOVÁ, Zdenka. 2012. *Výročí týdne: Heyrovský, ČEKA, Sněhurka a sedm trpaslíků* [online]. [cit. 9. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://www.velkaepocha.sk/2012121820493/Vyroci-tydne-Heyrovsky-CEKA-Snehurka-a-sedm-trpasliku.html>>.

HUNT, Peter – LENZ, Millicent. *Alternative Worlds in Fantasy Fiction*. London : Continuum, 2001, 174 p. ISBN 0-8264-4937-9.

CHATMAN, Seymour. *Příběh a diskurs*. 1. vyd. Brno : Host, 2008, 328 s. ISBN: 978-80-7294-260-2.

MIŠÍKOVÁ, Katarína. *Mysl a příběh ve filmové fikci*. 1. vyd. Praha : Akademie múzických umění v Praze, 2009, 270 s. ISBN: 978-80-7331-126-1.

MITTEL, Jason. *Narrative Complexity in Contemporary American Television* [online]. [cit. 2. 4. 2013]. Dostupné z www: <<http://justtv.files.wordpress.com/2010/12/mittel-narrative-complexity.pdf>>.

NDALIANIS, Angela. Television and the Neo-Baroque. In HAMMOND, Michael – MAZDON, Lucy (ed.). *The Contemporary Television Series*. 1st edition. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2005. s. 83–101. ISBN 0-7486-1901-1.

PROPP, Vladimir Jakovlevič. *Morfologie pohádky a jiné studie*. 1. vyd. Jinočany : H &H, 1999, 344 s. ISBN: 80-86022-16-1.

RICHTER, Luděk. *Pohádka... ...a divadlo*. Praha : Dobré divadlo dětem, 2004. 96 s. ISBN 80-902975-2-8.

SCHWENGER, Petr. *Fantas mand Fiction on Textual Envisioning*. Stanford : Stanford University Press, 1999, 176 p. ISBN 0-8047-3472-0.

Svetovka [online], [cit. 10. 3. 2013], dostupné z www: <<http://www.svetovka.cz>>.

ŠKLOVSKIJ, Viktor. *Pushkin and Sterne: Eugene Onegin*. (cit. v THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminace*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.).

THOMPSONOVÁ, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup, mnoho metod. *Illuminace*, 1998, roč. 10, č. 1, s. 5-35.

TRAILLOVÁ, Nancy. *Možné světy fantastiky*. Praha : Nakladatelství Academia, 2011. 232 s. ISBN 978-80-200-1908-0.

WINDLING, Terri. 2007. *Beauty and the Beast* [online]. [cit. 31. 3. 2013]. Dostupné z www: <<http://www.endicott-studio.com/rdrm/forbewty.html>>.